

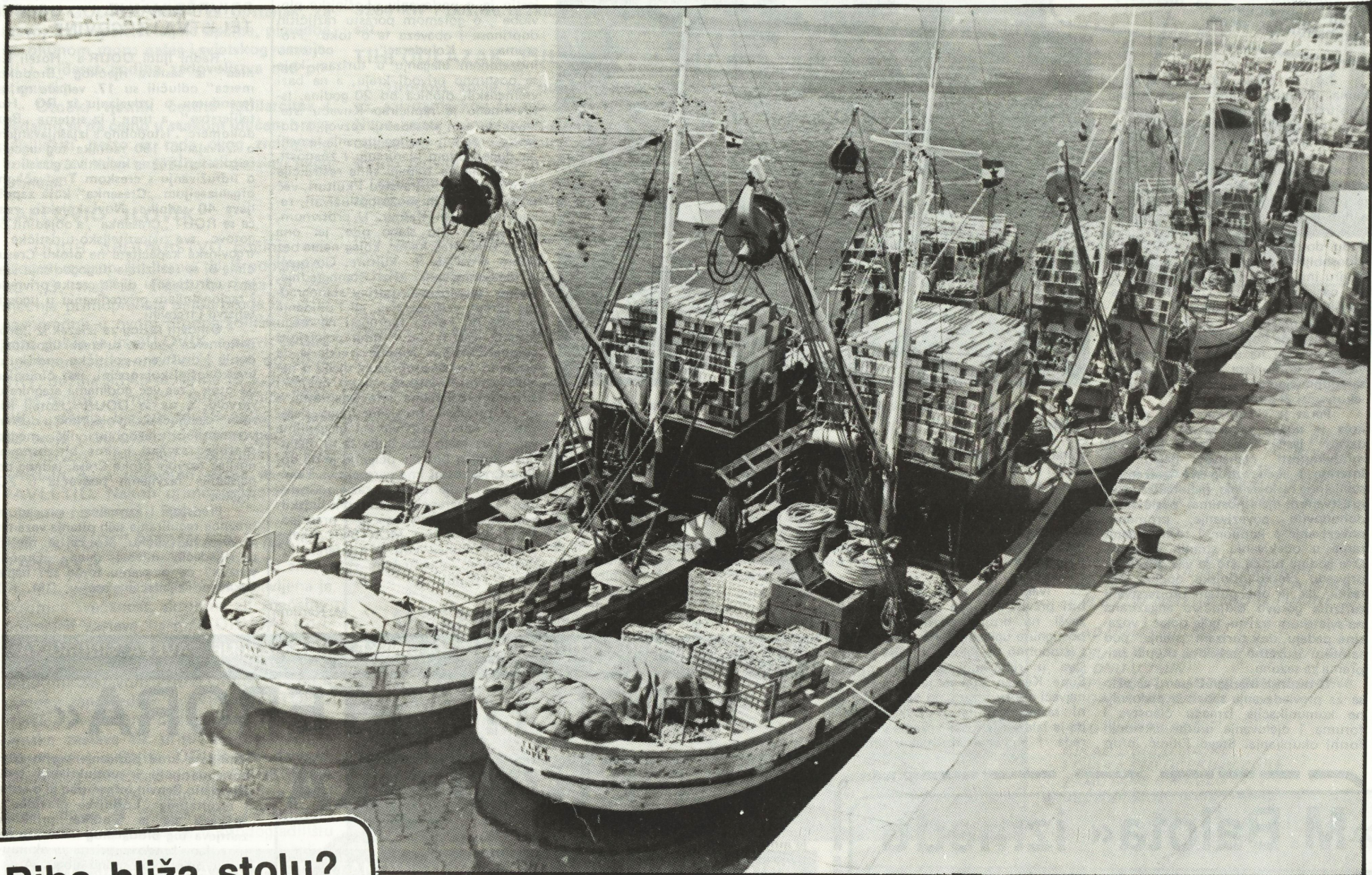
OTOČKI VJESNIK

LIST SSRN OPĆINE CRES-LOŠINJ

GODINA X • BROJ 67

• VELJAČA 1988. GODINE

CIJENA 500 DINARA

Riba bliža stolu?

Uskoro će nam luke ukrasiti kočari svjetlucavom modrinom srdele i – izazivati prolaznike. Bremenite kašete transportirat će se k tvornicama. Proljetna živost naših luka probudit će sjećanja, ali i pitanja – zbog čega svježja riba (pa makar bila i plava) nije češće u luci, još češće na tržnici, a najčešće na stolu otočana ...

Snimio: A. Vunić

Tematska konferencija
cresko-lošinjskih komunista

Skupa priprema sezone

Str. 2.

SVIM ČITATELJICAMA
ČESTITAMO
8. MART – DAN ŽENA

O (ne)uspjehu nećemo post festum!

U žiži smo vrlo živahnih društvenih dešavanja. Gotovo da se ne može prihvatiti konstatacija da je nešto značajnog neposredno iza nas. Možda tek izmjene nekih odredaba ZUR-a (kažu da je to prva faza izmjena) i „ledenog“ paketa mjera za ograničenje inflacije, poskupljenja. Sve drugo stoji uz nas ili je neposredno pred nama.

Doduše, Sindikat je izvršio analizu društveno-ekonomskog trenutka i proveo izbore, Turistički savez, kažu, uspješno realizirao svoju izvještajnu sjednicu, a Općinska organizacija Saveza komunista nakon izbora u OOSK održala je tematsku konferenciju.

Međutim, bit će još; kako izbora ljudi, tako i izbora metoda i aktivnosti u bitki protiv nestabilne današnjice, a za stabilnu, reći ćemo – svjetliju budućnost. Po svemu sudeći, izgleda da o uspjehu, odnosno neuspjehu ovih akcija ovaj put nećemo post festum. Svakodnevno se, naime, naglašava potreba širokog i demokratskog učešća u raspravama i akcijama. Eto, potreba i prilika za sudjelovanje svih, tu je. Pored izbora, izabiranja, otvorena je i rasprava o izmjenama temeljnog dokumenta organiziranosti našeg društva, rasprava o izmjenama postojećeg Ustava.

Ako će se konačno i uistinu zbiljski demokratizirati procesi društvenog, ekonomskog, a i političkog stabiliziranja, tada stvarno treba očekivati više svjetla. Ali, ako obećani i formalno proklamirani atributi

„široko“, „demokratsko“, „javno“ i „odgovorno“ budu samo formula i forma za nove i neočekivane zahvate, umjesto svjetlosti i nade u kojoj se mogu koliko-toliko identificirati sudbine, ostat će ugasla neizvjesnost.

Već se dugo vremena, prateći (u)kazivanja nekih naših i dokazanih umnika, može primijetiti iskreno zagovaranje demokratizacije i istinske samouprave. Uostalom, još uvijek Program SKJ, iz, čak, davne 1958. g. nije iscrpio svoje temeljne odredbe. Dapače, aktualniji je no ikad ranije.

Tokom veljače u javnosti je zabilježena jedna itekako interesantna opservacija. Prihvaćajući potrebu za većom javnošću rada, širom demokratizacijom, istovremeno je sondirano područje preispitivanja formalnosti, zapravo istinske sadržajnosti tako često spominjanog zahtjeva. Naime, tvrdi se da će se već u izborima (isticanjem više kandidata) vidjeti, a ne samo čuti, tko se identificirao s onim što govori. Eto, prilike za konstruktivnije djelovanje društveno-političkih organizacija.

Istinska demokratičnost zahtijeva kako javnost kandidiranja i izabiranja, također i upite, tj. javno traženje konkretnih odgovora za učinjeno, odnosno obećano a ne učinjeno. Pojedinačna vlast, osobito njena birokracija, ne voli baš uvijek riječ – demokracija. Osobito ne njeno sadržajno manifestiranje.

Međutim, možda se na prvi pogled čini kontradiktornim, ali ustinu se odgovornost srazmjerno povećava širenjem demokratiza-

cije u društvu. Primjera potvrde ove teze u sadašnjosti i prošlosti ima na pretek. Javašluk i neodgovornost nisu rezultat demokratskog, već upravo njegova pomanjkanja.

Svakako da je potrebno priznati da svaka „sloboda govora“ ne znači više demokracije. Dapače, to je ponajmanje bit demokratskog. Strah od manipuliranja javnošću može i treba biti opravdan. Međutim, i to se uspješno iščišćava samo demokratskim, javnim i dostojanstvenim izgrađivanjem kodeksa socijalističkog ponašanja, širenjem opće i političke kulture a ne „argumentima prisile“. Bukače i izazivače najlakše se neutralizira konkretnim i dosljednim provođenjem utvrđenog.

I na ovim otocima predstoje razne aktivnosti koje će za osnovnu pretpostavku svoje valjanosti imati demokratičnost i javnost činjenog i učinjenog. Kao i mnogi dosadašnji ispiti, koje je ovdašnji živalj uspješno položio, položiti će i ovaj. A zašto i ne bi kad su društveno-ekonomski uvjeti, osnovna pretpostavka zdrave stabilnosti, daleko povoljniji od nekih drugih regiona šire zajednice.

U javnost, demokratičnost procesa (rasprava) smo svi pozvani, uključimo se dakle, i dokažimo djelatno istinsku validnost Programa od prije 30 godina, a posebno osnovne postavke socijalističkog samoupravljanja.

Do čitanja u užujku.

Urednik

TEMATSKA KONFERENCIJA CRESKO-LOŠINJSKIH KOMUNISTA

SKUPA PRIPREMA SEZONE

Komunisti Cresa i Lošinja mogu uspješno izvršavati brojne zadatke samo ako budu osposobljeni za djelovanje unutar institucija sistema.

Općina Cres-Lošinj ima perspektivu daljnjeg uspješnog razvoja, istaknuto je u diskusiji na konferenciji

Iako u cresko-lošinjskoj komunici nema gubitaka, čime se otklanjaju najbitnije pretpostavke za nezadovoljstvo, ukupne prilike u široj društvenoj zajednici ne idu na ruku, i reflektiraju se ne samo na društveno-ekonomsku sferu već i na cjelokupnost odnosa u toj otočkoj zajednici. Stoga je pred komunistima Cresa i Lošinja, a njih je gotovo 850, mnogo zadataka koje mogu uspješno rješavati samo ako budu do kraja idejno opredijeljeni i osposobljeni da djeluju prvenstveno u okviru institucija sistema. To je u uvodu naglasio sekretar OK SKH Cres-Lošinj Mirko Parat, govoreći na godišnjoj konferenciji cresko-lošinjских komunista na kojoj je tematska rasprava usmjerena na ulogu i zadatke Saveza komunista u razvoju samoupravljanja i izgradnji društveno-ekonomskih odnosa.

Parat je akcentirao i niz pitanja koje je nužno razrješavati i na njih davati jasne odgovore: opadanje motiviranosti članstva, nejedinstvo interesa i akcije zbog sve izraženijeg socijalnog raslojavanja, racionalizacija u društvenim djelatnostima, poslovno i dohodovno povezivanje, prometno povezivanje s kopnom i realno planiranje u očekivanju stranih ulaganja. Ova godina bit će, što se već osjeća, za privredu cresko-lošinjске općine vrlo teška, jer je ona putem brodarstva i turizma gotovo isključivo angažirana na svjetskom tržištu, gdje dolar i vozarine padaju, dok turizam „stenje“ pod teretom izuzetno teških i skupih priprema za sezonu.

U raspravi Marijan Desanti založio se za prevladavanje sadašnje nedovoljne komunikacije između članstva i foruma i djelovanje unutar akcionih formi okupljanja. Stevo Filičić infor-

mirao je o upravo održanom referendumu u OOUR-u „Hoteli Kimen“ u Cresu i izdavanju iz „Brodokomerc“ zbog racionalnijeg poslovanja i bržeg razvoja ne samo tog kolektiva već i otoka Cresa. Naš cilj, rekao je Filičić, nije rušenje odnosa, već razvijanje i izgradnja novih, ali na drukčijim osnovama.

Ivan Lekić rekao je da ne treba biti previše kritičan u ocjenama, ukazavši na brojne pozitivne rezultate postignute uglavnom vlastitim snagama i istodobno se založio za više zajedništva u rješavanju ključnih pitanja. Šime Kerčan istakao je da je šutnja, najveći oportunitizam, od čega nije imun ni sastav Komiteta, uz konstataciju da je izlazak iz krize vezan za više rada, reda i čuvanja društvene imovine.

Ivan Kuvač smatra da se treba okupiti oko dugoročnih razvojnih programa i borbe za znanstveno utemeljen razvoj, budući da općina Cres-Lošinj ulaže više od 200 milijuna dinara u programe razvoja.

Ljiljana Rukonić osvrnula se na privrednu situaciju, specifičnu otočku malu privredu i sistemske mjere koje još nisu nikome donijele koristi. Josip Budislavić informirao je delegate o povijesti supstitucije nerentabilnih

brodskih pruga, čije provođenje ozbiljno zapinje, a Ivo Sokolić o svim rezultatima na planu izgradnje krupne infrastrukture, bez koje se ne može u daljnji razvoj. Đordano Benvin obavijestio je o poslovanju „Lošinjске plovidbe“, o golemom porastu različitih doprinosa i obaveza te o toku „Programa Koludrac“, odnosno inozemnom ulaganju u turizam koje se postupno privodi kraju, a na bazi vremenskih dionica od 20 godina. Istovremeno je replicirao Kuvaču istakavši da se i dosadašnji razvoj, a posebno program stranog ulaganja temelji na dugoročnom planiranju i znanosti.

Nama ne trebaju silne restrikcije u obrazovanju, zdravstvu i kulturi, već privreda koja ih može opsluživati, rekao je Marijan Kašner. U protivnom, privredi se isto slabo piše, jer ona treba kvalitetan kadar, kojeg nema bez dobre prosvjete i kulture. Govoreći o nezapamćenoj krizi stanogradnje, Kašner se založio za jeftinu stanogradnju putem zadrugarstva, ali i ukidanje propisa po kojemu zadrugari ne mogu ulagati vlastiti rad i time pojediniti gradnju. Margita Nikolić istakla je da osnovno školstvo obrazuje djecu u neadekvatnim uvjetima, ali po općim i stručnim ocjenama vrlo kvalitetno i da se problemi prosvjete mogu rješavati ne samo sredstvima i ulaganjima već i uz malo više sluha za tu djelatnost. Julijan Sokolić ocijenio je da općina Cres-Lošinj ima perspektivu i šanse da se i dalje uspješno razvija. Godišnjoj konferenciji cresko-lošinjских komunista prisustvovao je i predsjednik Predsjedništva MOK SKH Rijeka Josip Kukuljan koji je konferenciju u informirao o aktualnim zbivanjima u zemlji i regiji.

M. Kardum

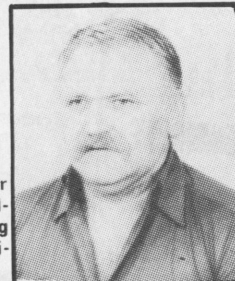
IZVJEŠTAJNO-IZBORNA KONFERENCIJA OPĆINSKE ORGANIZACIJE SAVEZA SINDIKATA CRES – LOŠINJ

PROTIV »TERORA« NERADNIKA

U sindikalnoj organizaciji bilo je mnogo aktivnosti, ali učinak objektivno nije adekvatan radu, prvenstveno zbog toga što je društveni trenutak takav da sindikalna organizacija postavljene zadatke nije u stanju sama rješavati, već je potrebno zajedničko djelovanje svih društvenih subjekata. To je, između ostaloga, konstatirano u izvještaju o radu na redovnoj izvještajno-izbornoj konferenciji Općinske organizacije Saveza sindikata Cres-Lošinj koja je održana početkom veljače. Usprkos teškoćama ima i mnogo pozitivnoga, a osnovno je da nije bilo gubitaka, a za razliku od ostalih sredina nije bilo obustava rada i ozbiljnijeg nezadovoljstva radnika.

Uvodno izlaganje podnio je predsjednik Općinskog vijeća Boško Kričković, koji je posebno naglasio velika izdavanja kojima je opterećen radnik proizvođač. Zbog toga se, naglasio je, mora što skorije krenuti u reorganizaciju SIZ-ova, kako bi se izdvojena sredstva mogla racionalnije koristiti. Kričković se osvrnuo na izborne aktivnosti u sindikalnoj organizaciji, naglasivši da je angažiranje bilo veće nego ranije, vjerojatno zahvalju-

Marijan Kašner novi predsjednik Općinskog sindikalnog vijeća

jući teškoćama u kojima se društvo nalazi.

Sudjelujući u diskusiji, Mate Ranac je rekao da je dio osnovnih organizacija zanemario svoju temeljnu funkciju, naročito u odgovornosti za rad samoupravnih organa. Bruno Ribarić govorio je o radu Konferencije sindikata ROUT „Jadranka“ i potrebi da se prilikom donošenja razvojnih planova više sluša riječ radnika. Stipe Goleš naglasio je nužnost racionaliziranja zajedničke potrošnje, a Dragomir Fatuta govorio je o nagrađivanju prema radu i angažiranju

Sindikata kroz poticanje svojih članova na bolji i produktivniji rad. Đordano Benvin informirao je o radu i rezultatima „Lošinjске plovidbe“, istakavši da je Sindikat prilikom zahtjeva tog brodarskog kolektiva da se najam brodova prizna u akumulaciju, odigrao presudnu ulogu. Ante Zupčić istaknuo je značenje pravilnog planiranja i podrške onim kolektivima koji teže razvoju. Marijan Kašner govorio je o produktivnosti i značenju radne discipline, te slabostima u funkcioniranju delegatskog sistema, a Vinko Mužić o „teroru“ slabih radnika nad dobrima, zbog čega se događa da akti o boljem nagrađivanju pravih radnika prilikom izglasavanja padaju u vodu.

Delegati su usvojili plan rada za slijedeće dvogodišnje razdoblje, u kojemu u oblasti društveno-ekonomskih odnosa dominiraju racionalizacija mreže SIZ-ova i stručnih službi, dovođenje zajedničke potrošnje u odnos jačanja privrednih kolektiva, a u stambenoj politici ponovno aktualiziranje akcije „imaš kuću – vrati stan“ i poticanje jeftinije stanogradnje.

Za novog predsjednika OSV Cres-Lošinj većinom glasova izabran je Marijan Kašner, dok je drugi kandidat bio Mladen Matunci.

M. Kardum

POLITIČKA ŠKOLA SAVEZA KOMUNISTA POČELA S RADOM

s uglednim predavačima

Dvanaesta generacija polaznika odjeljenja Političke škole Saveza komunista, koju organizira Općinski komitet SKH Cres-Lošinj, počela je raditi 9. veljače u Malom Lošinj. S obzirom na to da oko dvije trećine osnovnih organizacija djeluje na lošinjском području, to je pretežno rad škole, kao što je i ove godine, kada se očekuje od 25 do 30 polaznika iz 13 do 22 osnovne organizacije lošinjского dijela općine. U

tromjesečni rad škole bit će uključen 21 predavač, pretežno iz redova istaknutih društveno-političkih radnika i privrednika te općine, ali će se osigurati i dolazak bar nekoliko predavača izvana. Očekivani broj polaznika ocjenjuje se kao optimalan za rad, a zastupljenost polaznika po osnovnim organizacijama također je dobra pa je za očekivati da će i ova generacija pridonijeti kontinuitetu idejnog usavršavanja

članstva SK. Uočeno je čak da neke osnovne organizacije nisu mogle uputiti svoje predstavnike u školu, iz jednostavnog razloga što su prethodnih godina, već svi članovi prošli program škole, a stjecajem okolnosti nije bilo primanja novih članova.

G. Purić

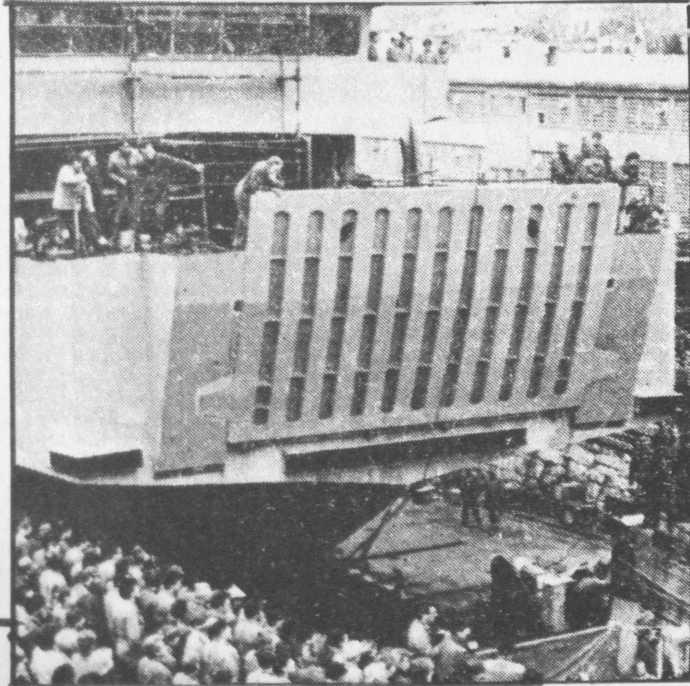
»M. Balota« između Brestove i Porozina

Jadrolinijajni trajekt „Mate Balota“ kapaciteta 232 putnika u salonima i 208 na otvorenoj palubi te 51 osobnih vozila, koji će u lipnju ploviti između Brestove i Porozina na Cresu (građen je za nedovršenu trajektnu liniju Valbiska – Merak), u Titovom brodogradilištu u Kraljevici porinut je u more. U prisutnosti brojnih uzvanika, među kojima je bio i Marijan Kalanj, predsjednik Republičke konferencije SSRNH, ime istarskog pjesnika dala je brodu Ema Derosi-Bjelajac, istaknuta društveno-politička radnica.

Trajekt je dužine 64,7 i širine 13,7 metara, a dva pogonska motora „MAN“ snage po 540 kilovata omogućit će plovidbu brzinom od 11 čvorova. Na svečanosti porinuća, predstavnici kraljevičkog brodogradilišta i riječkog putničkog brodarstva izrazili su spremnost za nastavak suradnje u obnovi bijele putničke flote, ako se u društvu za to stvore povoljniji uvjeti.

Nakon porinuća, u riječkoj luci obavljeno je i „uvođenje“ u međunarodnu putničku flotu „Jadrolinijajnog“ nedavno kupljenog i obnovljenog putničkog broda „Adriana“.

G. R.

POMORSKI VJESNIK TRIDESET GODINA „LOŠINJSKE PLOVIDBE“ POMORSKI VJESNIK OTOKA

Ova, 1988. godina je za Lošinjsku plovidbu jubilara. Navršava se dugih trideset godina od osnivanja ovog kolektiva – TRIDESET GODINA borbe za opstanak, za razvoj i prosperitet cijele općine, plovidbe po olujnom moru našeg i svjetskog razvoja, ali i trideset godina zadovoljstva nad postignutim.

Otočki vjesnik čestita jubilarcima i nadamo se da ćemo u svakom idućem broju zabilježiti nešto iz rada ovog značajnog kolektiva i tako se pridružiti proslavi ovog jubileja.

ZAPLOVIO „ILOVIK“

OOUR BRODARSTVO počinje ovu godinu stvarno jubilarno. U Brodogradilištu „3. maj“ u Rijeci izvršena je 25. siječnja primopredaja petog broda iz serije novogradnji u ovom brodogradilištu. Novi brod dobio je ime ILOVIK, a plovit će pod ciparskom zastavom. To je brod od 4839 BRT, dužine 93,45 m, širine 19,5, a pokreće ga motor „3. maj“ Sulzer jačine 2600 kW i razvija brzinu od 13 milja na sat. Na svoju prvu plovidbu krenuo pod zapovjedništvom iskusnog kapetana Miloja SABLJIĆA, a upravitelj stroja je Duško PAVLETIĆ. Nakon primopredaje brod je otplovio na ukrcaj u Rašu.

NA „ORUDI“ PROMIJENJENA ZASTAVA

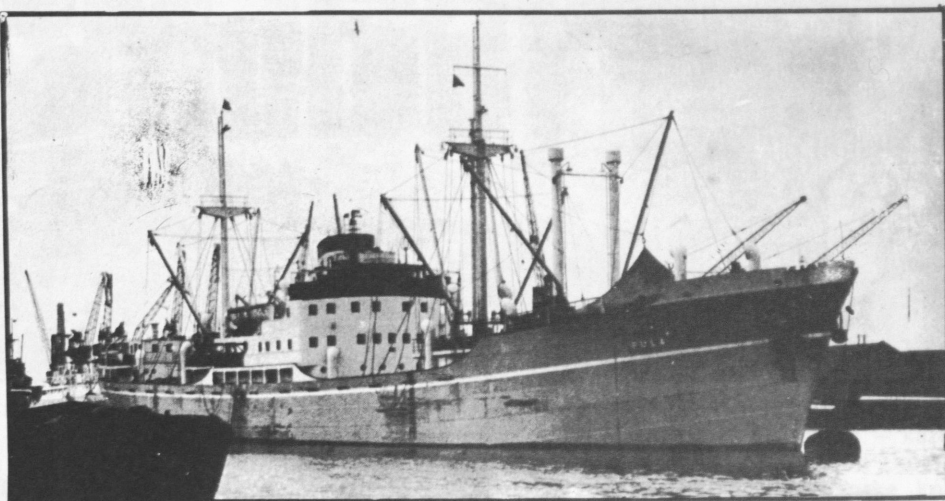
12. veljače u luci Šibenik obavljena je skromna svečanost, skromna ali značajna, promjene zastave na m/b ORUDA. Koristeći nove zakonske propise, upisana je u registar brodova koji plove pod jugoslavenskom zastavom i m/b Oruda. Točno u podne s zapovjednik NIKOLA TOPIĆ izvršio je svečani čin podizanja jugoslavenske zastave uz prisustvo predstavnika Jugoregistra iz Splita i OOUR-a Brodarstvo, tehničkog direktora Josipa GRUBEŠIĆA i Darka TIJANA, tehn. inspektora. Ovaj brod plovio je dosada pod panamskom zastavom, a sagrađen je u brodogradilištu

Ulsteinvik u Norveškoj. Nosivosti je 1516 BRT, dužine 86,9 m, širine 15,39 m, pokreće ga motor WERKSPOOR jačine 3234 kW i postiže brzinu od 12 milja na sat.

TIHI ODLAZAK „PULE“

Brodovi, to je bar pomorcima poznato, a i nama koji živimo uz njih, žive svoj život zaista nemirno i burno iako ih pri odlascima uvijek ispraćamo sa željama za sretnu plovidbu i mirno more. Kad odlaze u raspremu i kad ih spremaju za posljednji tegalj, njihov kraj se odvija nekako u tišini i mirno. Odlaze tiho bez pompe i svečanog ispraćaja. Tako je zadnji dan siječnja, točno u podne, otišla zauvijek i m/b PULA, otegljena je u Split, u rezalište. Na svojem zadnjem putovanju i dolasku u Mali Lošinj bila je pod zapovjedništvom Zdenka IVANOVA, a upravitelj stroja bio je Tomislav MRŠIĆ.

A. Vučemil

Snimio: BRUNO KOSTADINA

KAD UMIRE BROD?

Kadetu Petru Puljiću u spomen

UZ GLAZBU BOCA PJENUŠKA PRVA
JE SUZA
NJEHOVA KRAJA I POČETKA
OKIČEN KLIZNE U NARUČJE MORA
U KRILA MAJKE I GROBNICU SVOJU

MORE JE MATI

PO TKO ZNA KOJI PUT
GLAZBA IZ ŠKOLJKE ZAŠUMORI
VAL SAKRIVA GLAS STRADALNIKA
I PLOVI U NEIZVJESNO U PUČINE ...

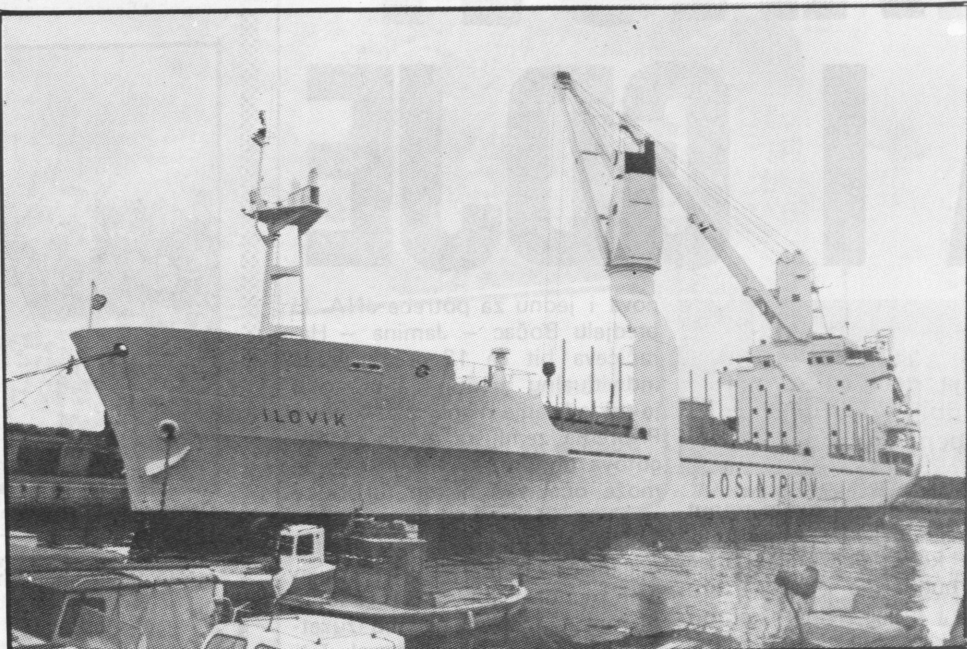
KAD UMIRE BROD?

NASUKAN NA HRIDI ZABORAVLJEN
NA DNU U TMINI
NAPUŠTEN U NEDOGLEDNOJ PUČINI
ALGAMA PREPUŠTEN

KAD UMIRE BROD?

NIKAD U SRCU MAJKE
I DJAVA ŠTO OČEKUJU ZORE
ZAMOTANE U MAGLU
NEDOVRŠENIH MILOVANJA.

Bogumil Ljubuša

ROUT „JADRANKA“ KORISTI STANOVITU PAUZU INTENZIVNOG INVESTIRANJA ZA PRIPREMANJE PROGRAMSKE I PROJEKTNE DOKUMENTACIJE ZA OBJEKTE PREMA PUP-u „ČIKAT“

DO LJETA MARKET?

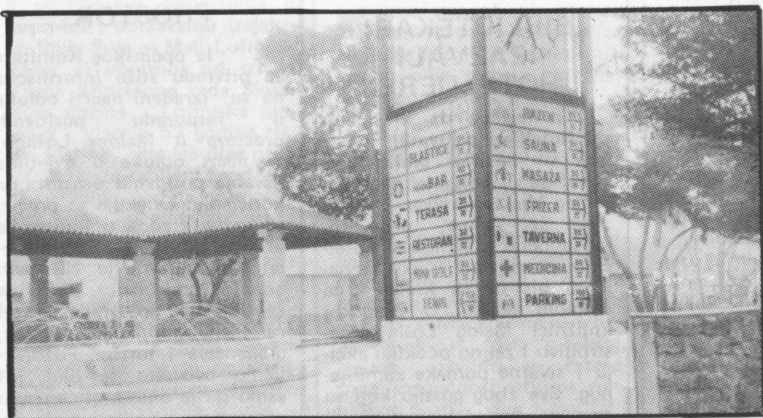
Nakon tri godine izuzetne investicijske aktivnosti, kada je izgrađeno ili renovirano tridesetak objekata, uključujući izgradnju Turističkog naselja „Punta“ u Velom Lošnju, ove godine u lošinjskoj „Jadranci“ odlučili su se na svojevrsni time-out u investicijskoj djelatnosti. Već se ranije planiralo „stati na loptu“ i ne ići u nova zaduživanja dok se ne otplati određeni dio dugovanja, a prvenstveno robni krediti izvođača radova kojima je djelomično financirana gradnja „Punte“.

Ove godine trebala je početi gradnja trgovačkog centra sa sedam specijaliziranih prostora, agencijom i ugostiteljskim objektom na Obali maršala Tita u Malom Lošnju, za što je već izrađena dokumentacija. Međutim, korisnici prostora nisu mogli osigurati sredstva za udruživanje pa je gradnja odgođena za neko bolje vrijeme. To znači da će do daljnega na obali ostati jedan neiskorišten i oku neprilican prostor, na mjestu bivše prodavaonice namještaja koja je srušena da bi ustupila

mjesto trgovačkom centru.

Kako nas je informirao pomoćnik generalnog direktora „Jadrance“ za oblast razvoja, Anton Prusac, uskoro se može očekivati početak gradnje novog marketa u predjelu Zagazine. „Jadranka“ i SIZ stambeno-komunalnih djelatnosti nastoje zajedničkim snagama omogućiti početak te investicije vrijedne 600 milijuna dinara. Ako ne bude prepreka, market bi trebao biti na usluzi mještanima i turistima do početka sezone.

Pausa u investiranju koristi se za pripremu programske i projektne dokumentacije za objekte što se trebaju graditi u skladu s PUP-om „Čikat“, a namijenjeni su „visokom turizmu“. Riječ je o dva mala hotela sa 230 kreveta A kategorije, na mjestu sadašnjeg Hotela „Helios“, proširenju i rekonstrukciji Hotela „Bellevue“, nakon čega će i on preći u A kategoriju, te uređenju i konačnom određivanju namjene Vile „Karolina“ i ostalih objekata u povijesnoj zoni Čikata. Realizacija tih planova trebala bi početi, ako bude moguće realno investirati, nakon turističke sezone. M. Kardum

Novouređeni prostori oko Hotela „Punta“ – nedavno završena značajna investicija „Jadrance“

REKLI SU ...

DR. WILLIBALD PAHR, GENERALNI SEKRETAR SVJETSKE TURISTIČKE ORGANIZACIJE

Vaše mogućnosti goleme

Generalni sekretar Svjetske turističke organizacije (WTO), dr. Willibald Pahr o daljem razvoju suvremene turističke ponude na našem prostoru.

Govoreći o novim oblicima turizma, dr. Pahr osobito naglašava značenje nautičkog turizma u mediteranskom bazenu, a osobito na jadranskoj obali, kao oblika turizma sutrašnjice.

Naime, prema njegovim riječima, današnji radni ljudi nisu fizički umorni: oni sve manje rade rukama, nisu, dakle, toliko fizički kolliko psihički iscrpljeni, pa im treba aktivni odmor. A nautički turizam ima značajne šanse koje valja pažljivo planirati kako ne bi došlo do zasićenja. Od novih oblika turizma, Willibald Pahr spominje i urban turizam koji ima sve više pristaša kao i kulturni i sportski, zadržavajući se na tzv. soft-turizmu, obliku koji zahtijeva veće investiranje: poklonici takvog načina odmora koriste se seoskim kućama za spavanje, mnogo pješake, ne koriste se uspinjačama i žičarama, a ni bazenima ...

Na pitanje o jugoslavenskoj turističkoj ponudi, dr. Pahr je odgovorio:

— Vaše su mogućnosti goleme: imate obalu, planine, kulturu ... Mnogo ste već učinili, ali malo koliko još možete. Bilo sam i osobno ovdje u vas na odmoru, ali davno, prije petnaest godina u Velom Lošnju. I mogu vam reći da nam je to bilo i ostalo najljepše ljetovanje.

Krajnje je vrijeme da se odrede nova gradilišta. Na slici Drage Skvorca — stambeni objekti novog naselja Zagazine — Mali Lošinj

PROSTORNI PLANovi
PRED USVAJANJEM

STANOVNI- KADA I GDJE

U općini Cres — Lošinj u toku je opsežna akcija što obuhvaća izradu općinskog prostornog plana te generalnih urbanističkih planova za Cres, Mali i Veli Lošinj. Prostorni plan izrađuje se potpuno novim pristupom, a podloga su mu studije o društvenim procesima, prostoru i čovjekovoj okolini, tlu, poljoprivredi i šumskim površinama, prostornom aspektu, korištenju i zaštiti mora, razvoju turizma i proizvodnim djelatnostima. Nosilac izrade svih studija je Urbanistički institut Hrvatske s kojim surađuje niz organizacija.

Kako nas je informirala dipl. inž. Jadranka Hoffman, samostalni referent za urbanizam u Komitetu za privredu općine Cres-Lošinj, prostorni plan usvaja se u dvije faze. Njegove osnove bit će prezentirane najkasnije do konca svibnja, a usvojiti se mora početkom slijedeće godine. Osnove generalnih urbanističkih planova Cresa, Malog i Velog Lošinja trebaju biti prezentirane do 31. ožujka, da bi bili usvojeni najdalje

Kroz generalni plan naselja naći će se najpogodnija područja za stambenu izgradnju

za četiri mjeseca. U ovom trenutku građane najviše zanima kada će i na kojim područjima moći graditi, budući da se sada u društvenom i individualnom sektoru gradi tek „na kapaljci“.

— u ovom času — kaže inž. Jadranka Hoffman — još nije spremno ni jedno gradilište. U pripremi je usklađivanje PUP-a „Punta Šestavina“ u Velom Lošinj sa zakonom i priprema terena za izgradnju s rješavanjem imovinsko-pravnih odnosa. Najvjerojatnije će u proljeće početi gradnja jedne stambene zgrade s dvadesetak stanova, dok će se individualni graditelji, a predviđeno je 18 gradilišta, morati strpiti da prođe turistička sezona. Na području Bričičina u Malom Lošinj izdani su uvjeti uređenja prostora za poslovno-stambenu zgradu sa 16 sta-

nova i jednu za potrebe JNA. U predjelu Bočac — Jamina — Haračićeva bit će 13 gradilišta za individualnu gradnju, a u toku je usklađivanje plana sa zakonom. Priprema zemljišta mogla bi biti gotova do proljeća, a gradnja se može očekivati nakon turističke sezone. Za izgradnju u predjelu Vršak — Gravot — Sv. Martin ocijenjeno je da ranije usvojen plan nije prihvatljiv, jer bi gradnja bila neracionalna, odnosno izuzetno skupa, pa će se tu pokušati pronaći druga rješenja.

Kroz generalni plan naselja naći će se najpogodnija područja za buduću stambenu izgradnju. Uskoro se i u Nerezinama može očekivati desetak gradilišta, budući da je PUP završen, pa pristupamo rješavanju imovinsko-pravnih odnosa i pripremi zemljišta. Što se tiče grada Cresa, zona izgradnje je Melin, a već u proljeće za početak radova je pripremljeno 31 gradilište — rekla je Jadranka Hoffman.

M. Kardum

OBUKA ZA OPĆENARODNU OBRANU OBVEZNIKA
CIVILNE ZAŠTITE

Podrška svih struktura

U organizaciji Sekretarijata za narodnu obranu Općine Cres—Lošinj, početkom 12. mjeseca 1987. g. otpočela je obuka za općenarodnu obranu obveznika raspoređenih u jedinice, štabove i organe civilne zaštite.

Tokom prošle godine, na inicijativu Savjeta za narodnu obranu Skupštine općine, pri Sekretarijatu za narodnu obranu je oformljena te kadrovske i materijalno-tehnički popunjena i osposobljena referada za obuku, čime su stvoreni osnovni preduvjeti za organiziranje i kvalitetan pristup izvršavanju ove, vrlo bitne, obrambenozaštitne i društvene obaveze. Nadalje, napravljen je i po Savjetu usvojen godišnji plan i program obuke, oformljen je aktiv predavača te u suradnji s ČUO „Veljko Vlahović“ i Osnovnom školom u Cresu osigurane prostorije za izvođenje obuke. Obuka se izvodi po nastavnom planu i programu donešenom od Republičkog sekretara za narodnu obranu.

Prva grupa polaznika-povjerenika i članova Štaba CZ u MZ Mali Lošinj, koja je nastavu pohađala od 2. do 21. prosinca 1987. g., postigla je vrlo dobre rezultate. Od ukupno 26 polaznika obuku je uspješno završilo njih 20. Početkom veljače otpočela je obuka druge grupe polaznika, a nastava će se paralelno odvijati u Malom Lošinj i Cresu.

Godišnjim planom izvođenja obuke planira se za ovu godinu obučiti i osposobiti cjelokupan kadar rukovođenja civilnom zaštitom na svim nivoima organiziranja (OUR-i, RZ, SIŽ-ovi, MZ), a što će se, ne bude li neplaniranih teškoća, najvjerojatnije i realizirati.

Kad se počelo s izvođenjem obuke, kao i pri svakom novom i prviput započetom poslu, očekivale su se određene poteškoće, što se i obistinilo. Međutim, uglavnom su to bili subjektivni propusti organizacionog karaktera, prije svih rukovodnih organa u MZ, koji su se uglavnom javljali iz razloga nesnalaženja u rješavanju novog problema s kojim se dotad nisu susretali. U daljnjem radu očekuje se još veća podrška i suradnja svih rukovodnih struktura na svim nivoima organiziranja, kako bi se zajednički i što kvalitetnije izvršavao i ovaj obrambeno-zaštitni zadatak — obaveza osposobljavanja za općenarodnu obranu.

M. Knežević

Organiziranije i stručnije gasiti; zlu ne trebalo — posljednji požar od prije tri godine (fotoarhiva — snimio D. Škvorca)

Kada ljepši trg?

I najvećem slijepcu jasno je da Mali Lošinj ne može biti zadovoljan svojim izgledom. Odnosi se ovo na zapuštene ulice, a posebice trg u središtu grada koji lijepo izgleda tek iz aviona. Nije iskorištena čak ni prilika kada je Mali Lošinj proglašavan „Šampionom turizma 87“ pa da se bar trg donekle uredi, Malo „šminke“ i sve bi izgledalo drugačije. Ovako imamo fontanu koja ne radi, a i kada prodi, u njoj se kupaju psi. Veći broj klupa koje je Mjesna zajednica postavila za odmor šetačima, stalna su meta svojevrsnom vandalskom izjivljavanju mladih, pa onako prljave i polomljene baš ne privlače nekoga da sjedne. Površina trga prekrivena prašinom i šljunkom garniranim s bezbroj opu-

šaka i drugog smeća upotpunjuje utisak. Izgled trga tek neznatno „vade“ palme i poneki cvjetak koji kraj njih opstane. Pred više godina betonskim žardinjerama zapriječen je pristup trgu i otada na njegovoj površini nema parkiranja automobila, što ne znači i velikog broja raznoraznih motora koji tu nalaze utočište osobito ljeti. Ponekad miran trenutak iskoristi jato golubova i svojim prisustvom uljepša svilo trga, pa još kada ih neka dobra duša nahrani...

U međuvremenu na najvišim općinskim nivoima izrađuju se planovi uređenja trga, skupi, nedostizni i za neko kasnije, bogatije vrijeme. A dotle — pogled na trg znatno je vedriji — iz aviona.

G. P.

OTOČKI OTKUCAJI • OTOČKI OTKUCAJI • OTOČKI OTKUCAJI • OTOČKI OTKUCAJI • OTOČKI OTKUCAJI • OTOČKI OTKUCAJI • OTOČKI OTKUCAJI • OTOČKI

BELI IMA ŠTO PONUDITI

• Zahvaljujući uspješnoj i za sad kvalitetnoj suradnji „Kimena“ i Creskog muzeja, čini se da će naš prekrasni Baligrad, Caput Insulae, Beli na Cresu, dočekati svoje pravo mjesto na propagandnim turističkim publikacijama. Creska ugostiteljsko-turistička organizacija time će skretati put mnogobrojnim turistima ka prostoru još uvijek nedovoljno turistički valoriziranom, a izuzetno atraktivnom. Što se ugostiteljsko smještajnih kapaciteta tiče, Beli već sada ima što ponuditi. Ovaj drevni i osebniji gradić raspolaže s autokampom „Pod brajdi“, smještenim neposredno uz prekrasnu šljunkovitu plažu podno samog grada, te sa dvjema markantnim i novo-

uređenim zgradama od kojih jedna nosi naziv „prenočište kod bjeloglavog supa“.

TKO BERE NJEMU MASLINE

• Sindikalna organizacija OOUR-a „Kimen“ iz Cresa organizirala uspješnu akciju branja maslina u kampu „Kovačine“. Više od dvadesetak radnika i mještana ubralo je preko 26 kvantala maslina. Interesantna je raspodjela plodova ovakova „udruženog rada“. Sindikatu je pripala trećina dobivenog ulja, a ostalo radnim ljudima i mještanima — sudionicima ove korisne i simpatične akcije. U svakom slučaju, evo razloga da se za konkretnu aktivnost konkretno pohvali inventivnost jedne društveno-političke organizacije. Mnogo je raznovrsnog

prostora za konkretne akcije, valjda će ovu organizaciju slijediti i drugi...

„AUTOTRANS“ NE ZABORAVLJA

• Poslovna jedinica riječkog „Autotransa“ u Cresu, već godinama jedna od najuspješnijih u okviru tog velikog cestovnog prijevoznika, nabavila novi veliki autobus. Novo vozilo tipa „Magirus“ kojeg proizvodi mariborski TAM ima 53 sjedišta i cijenu veću od 90 milijuna dinara. Kad smo već spori u nabavi toliko spominjanih i potrebnih putničkih plovila, sretni smo što nas creski „Autotrans“ ne zaboravlja i što nastoji obnovom voznog parka povezati nas s kopnom. Još kad bi brodograditelji i brodograditelji nekog od naših

škerova mogli ugraditi propeleler pa da izbjegnemo obavezno prebacivanje trajektom...

UVALA SONTE — PLANTAŽA

• Svi su izgledi da uvala Sonte u blizini Nerezina postane „plantaža“ uzgoja dagnji i kamenica. Naime, odjel za marikulturu instituta „Ruder Bošković“ i OOUR Turizam „Lošinske plovidbe“ realiziraju eksperimentalni projekt proizvodnje školjki. Već su postavljene plivajuće parangali, a uskoro će „Marina“ iz Dalmacije dopremiti mlad dagnji i kamenica. Od stručnjaka Instituta, koje predvodi naš „suočanin“ dr Emin Teskerdžić, očekuje se da otvorom mogućnost komercijalnog uzgoja školjki u Osorskom kanalu. „Lošinska“ je, eto, već po tko zna koji put, prak-

tično dokazala vlastiti angažman i spremnost ulaska u nove projekte. Poželjno da „žetva“ dagnji i kamenica što prije oplodi uloženo...

BIBLIOTEKARI IZAZVALI HOTELIJERE

• Izgleda da su lošinski hotelijeri prihvatili izazov koji su inicirali bibliotekari Hrvatske u vrijeme prošlojezenjenog Mjeseca knjige. Organizirali su, naime, turističko-posudbenu knjižnicu u hotelskim prostorima. Kako saznajemo bit će tu knjiga i na stranom jeziku. U Gradskoj knjižnici Malog Lošinja nestrpljivo i željno očekuju akciju i stvarne pomake zamišljenog. Sve zbog gostiju koji su gotovo najčešći posjetitelji Gradske knjižnice. Eh, kad bi se još knjige iz fonda knjiž-

nice mogle posuđivati na recepcijama...

ZONE ZA POSLOVNI PROSTOR

Iz općinskog Komiteta za privredu stiže informacija da su izradeni nacrti odluka o rasporedu poslovnih prostora u Malom Lošinj, te nacrt odluke o uvjetima davanja poslovnih prostora na korištenje. Očekuje se precizna razrada zona u kojima će se moći obavljati pojedine djelatnosti. Glavni je cilj ovih odluka osigurati potrebne sadržaje i jezgru grada, a koji će biti u funkciji privrede, građanstva i turista. Pozdravljamo ovo što se čini, još samo da je onih koji će u tim prostorima obavljati djelatnosti koje Lošinjani tako čeznutljivo, a ipak strpljivo, očekuju.

ŽENA ... postoji radost veća od radosti

ŽENE, NA SUNCE!

Osmoga marta, u međunarodnom danu za pričanje o svim njenim izbornim pravima. Osmi mart, dan podsjetnik za prepoznavanje njenih vrijednosti. To je dan kad priznajemo: **DA JE U MODI ŽENA ZAPOSLENA, S RASPRDATIM SATIMA ŽIVOTA. DAN KADA PREPOZNAJEMO EMANCIPIRANU A I USAMLJENU ŽENU. DAN KADA PRIZNAJEMO DA JE ONA JOŠ UVIJEK U SVIJETU MALO UKLJUČENA U AKTIVNI POLITIČKI ŽIVOT, ALI KAŽEMO: KRENULO SE, KRENULO SE NAPRIJEDI! OSMI MART JE DAN KADA GLASNO KAŽEMO DA NEMA ŽENA DRUGOGA REDA, TU SU ONE MEĐU DRUGOVIMA, DRSKIH SNOVA I ZRELOGA SRCA!**

Žena se od američkih pokreta 1909. godine javno bori da bude i ostane žena. Riječi Klare Zetkin iz tog vremena i danas su svježe: „Još više od čovjeka žena ima interesa za socijalističko društvo. Ona ovo društvo mora željeti ne samo kao proleterka već kao žena kojoj će ljudsko dostojanstvo biti priznato samo u socijalizmu.“

Žene u svijetu prviput slave Osmi mart 1911. godine, s jakim motivima: protiv gladi, ropstva, rata, carizma ...

Slavi se i danas Osmi mart. Slični, ali i drukčiji motivi u ženi modernog vremena. Biti i ostati žena, ali ne zaboraviti njenu, žensku historiju. A imala je svoje prahistorijske godine. U matrijahatu i pečini živjela je život u kamenu i haljini od kože divljači. Držala je sva četiri čokša pećine. Oslikavala je. Palila je prve vatre u trenju dva drveta i dva kamena ... Imala je svoje godine u srednjem vijeku, pa u novom. U svim naseljavanjima nepoznatog svijeta preko pustinja i u dilžansama, radala je doseljenike za otkrivene kontinente. I godine novijih ratova i one naše skojevske, njene su. Kroz tamno i paljeno, ženstveno baca bombu, a tako muški. U pokretima rada Dolorese, gubi ih i ide naprijed ... Ne zato što je tvrda srca, već što umije stisnuti zube s tvrdim pogledom uprtim u bolje. Izdržljivost u traženju. Četrdeset prva i peta, i njene su riječi i o fanzive. Ona gomila u sebi neke druge ljubavi m oral posebne vrste. Pa to slaže u neku novu vjeru, u neku novu sliku o uzbuđljivom svijetu koji se samo pucnjem i u vrisku u neku novu sliku o stvaru. Stvara. Otvora. Ognjena, kada vatra guta muku. Danas, u našim slobodama, njena borba traje za: **BITI I OSTATI ŽENA**

Njene nove težnje ovih osamdeset osmihi godina su za: **Zdravo dijete i mjesto pod suncem.**

Za više stanova, za kvalitetno radno mjesto.

Za sretno djetinjstvo svog podmlatka u organiziranom dječjim kućama igre i druženja.

Za opstanak u novim ekonomskim javljanjima, za viši standard življenja. Da cijene ne lete u nebo ...

Da društveni planovi razvoja donesu brza rešenja kao pomoć zaposlenoj ženi: društvena prehrana, bolja snabdjevenost tržnica, bolja zdravstvena zaštita za majku i dijete.

Da djeca ne rastu u travi, već da se odgajaju.

Da ženi ostane više vremena za društveni rad, za samoupravljanje.

Za druženje s djetetom, s rodbinom i prijateljima. Sa suncem, moram i omiljenom knjigom.

Za biti još više žena u svom vremenu.

Za imati više vremena udaljiti se od mašine, od pegle, šporeta, nakon rada na radnom mjestu.

Da je ljudi više upoznaju izvan četiri čokša kuće koju drži.

Žena se javlja glasno u svjetskim pokretima danas.

U borbi protiv siromašnog društva i gladi.

U borbi protiv ratova svih vrsta.

U borbi protiv bolesti duha i tijela.

U borbi protiv svih oblika nacionalizma.

Protiv nasilja nad životom.

Glasno osuđuje korupciju, nerad i promašaje.

Za ove akcije ona je spremna da kao žena bude još više prisutna u ovom visokom vodostaju vremenskog zbivanja: i kao političar, kao kadar i kao vođa. Da se traži, pita, imenuje.

Da ispolji svoje vlastite vrijednosti i da stiče više vrijednosti u podizanju svoje kulture.

I pri svemu tome, da ne prestane biti žena.

Priznati je treba kao žarm s osmijehom.

Kao prvakinju u streljaštvu, u skijanju, tenisu. U pisanju za romane i nauku.

Kao konstruktora zgrada. Oružja. Kao pronalazača i učitelja.

I često kao takva, prvakinja, ona živi skromno, u anonimnosti, jer tako hoće, urođeno joj.

A zanima je i mala crna haljina, kašmir i svila. Romantične, ženstvene, oslobađajuće haljine.

Ona kada ima političke, religiozne ili intelektualne porive iz sebe, ona je mobilna, privlačna, naša.

Ostavlja jedno stalno pitanje onome pored nje: **DA LI JE DOVOLJNO POZNA ...**

BITI I OSTATI ŽENA ...

Ona se mijenja jer samo mijenjanje je stalno. I sretna je s malim. I onda kada je zaustavi nepoznati i kulturno kaže: „Izvini, mogu li ići pored tebe, samo da ti se divim!“

Žena naših osamdeset i osmihi stalno je privlačna, i onda kada nije lijepa. I onda kada vodi ljubav bez osjećaja krivice.

I kada su joj nevažni novac i moć, i onda je privlačna. I onda kada demonstrira ulicama protiv katastrofa, za genjalne reforme i za preokret u bolje.

I onda kada čeka prosidbena pisma i Petrijin vijenac, privlačna je. I kada voli lijepe vijesti i opojne mirise.

Privlačna je u nevjernosti i vjernosti. U ljubavi, pameti i poštenju.

I onda kada je u dobrom ili mučnom braku.

I kada joj se ručak kuha uz zvuke Betovenove Devete simfonije.

I onda kada ima političke, religiozne ili intelektualne porive iz sebe, ona je mobilna, privlačna, naša.

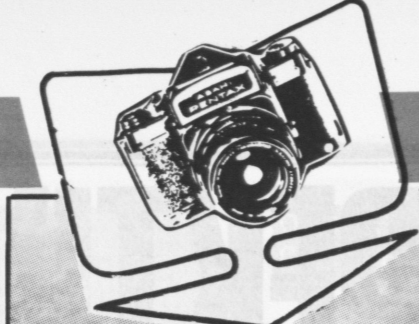
Ostavlja jedno stalno pitanje onome pored nje: **DA LI JE DOVOLJNO POZNA ...**

Novi model, stare dileme. Žena u kojoj nikada nije umro refren: **„MENE SVE RANE MOGA RODA BOLE.“**

Za sretno sve OSME MARTOVE, za godine ove što traju i dolaze, za žene gusto isprepletene u muškim redovima, jedna stara drevna astečka molitva svjesno ili nesvjesno traje u ženi pritajena, pomaže joj: „Nehvatite moći, dajte mi snage da izdržim što promijeniti ne mogu, hrabrosti da promijenim što mogu, i mudrosti da ovo dvoje razlikujem.“

I za praznik, i prije i poslije praznika: **BITI I OSTATI ŽENA. ŽENA ZA VJEČITA OVA VREMENA.**

Milka Bunjevac

okom kamere. . .

Atmosfera nije dovoljna

Susak, to su pješčane plaže, prirodno komponirana tišina koju ne narušava buka automobila. Tek resko štekantje motora iz utroba susačkih barki i pokoji krlik galeba povremeno remeti tu božanstvenu atmosferu na kojoj bi i sami Havaji mogli zavidjeti. No, zar se samo time može ubirati turistički i devizni prihod? Nije li potrebno još nešto učiniti da privučemo i zadržimo goste?

Ovaj otok, osim jedne samopostulje i jednog snack-bara „Jadranske“ i nema što posebno pružiti. Može se tome pridodati i „Konobu“ u privatnom vlasništvu. I to je sve.

Ipak, pored, a neki kažu — upravo zbog toga, gotovo svaki se posjetitelj poželi vratiti. Stanovnici ovog otoka, pak, strpljivo očekuju uvjereni da će ovo društvo naći rješenje i više konkretne zainteresiranosti za razvoj i bolju budućnost turizma na Susku.

M. Jurčina

Škvorc plijeni jednostavnošću

U umjetničkoj fotografiji važnu ulogu, osim umijeća, ima i fotografska tehnika, pa i ona spada u „okvirnu vrijednost“. Od autorova senzibiliteta, kulture i duha zavisi stupanj umjetničkog ostvarenja u fotografiji.

Drago Škvorc je izabrao dvadesetak crno-bijelih fotografija i izložio ih našem doživljaju i našoj prosudbi. Crno i bijelo, tama i svjetlo na njegovim fotografijama su glavni elementi likovnog kontrasta, ali ne smijemo zanemariti i značaj linija kao i „obrađenih“ motiva. Upravo u sukladnosti svih elemenata s crno-bijelom „paletom“ i nalazimo pravu vrijednost izloženih fotografija.

Svojim slikama Drago Škvorc ne pokušava riješiti sudbinska pitanja čovječanstva, a na to niti ne pretendira, ali je zato s puno duha i mara izabrao i zabilježio vrijedne i zanimljive detalje koji su oko nas, ali ih ne može svatko uočiti i kreativno oblikovati. Njegove su fotografije odista prožete duhom i životom čovjeka, bez obzira, ili baš zato, što plijene jednostavnošću.

T. G.

Bećar na Cresu i Lošinj

Monodramom „Duka Begović“ lošinjским ljubiteljima kazališta predstavio se 8. veljače jedan od najvećih jugoslavenskih dramskih umjetnika Fabijan Šovagović. Riječ je o kratkom romanu Ivana Kozarca kojeg je za scenu adaptirao Miroslav Slavko Mader, a već dugo godina nalazi se na Šovagovićevom repertoaru. Nakon lošinskog, sutradan je slijedio i nastup u Cresu, gdje je Šovagović igrao Đuku Begovića za učenike srednje škole i viših razreda osnovne škole. Gostovanje poznatog glumca organizirao je Centar za kulturu lošinskog Narodnog sveučilišta.

M. Kardum

PODZEMNI TUNELI CRESA

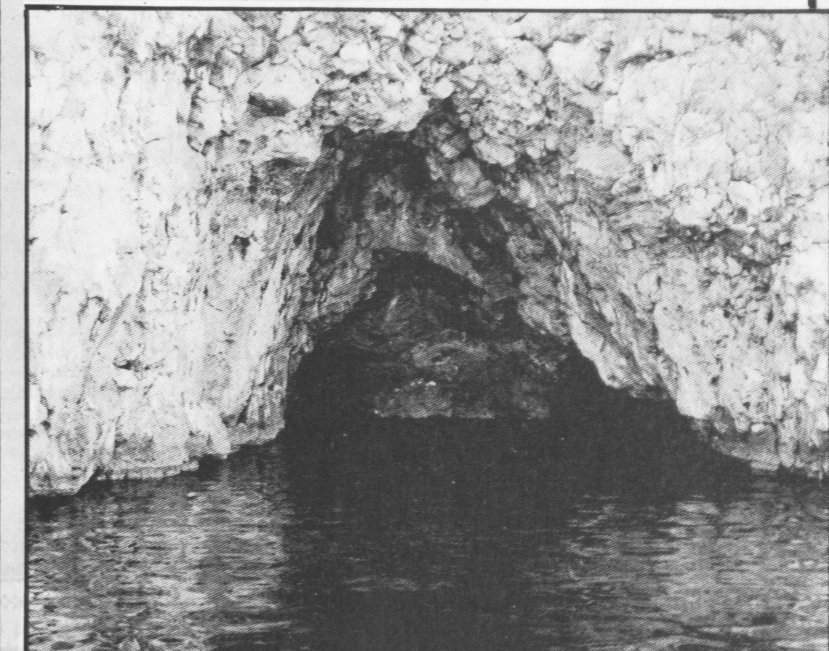
DREVNI ASTRONAUTI I PODZEMLJE

Ako je vjerovati Julesu Verneu, podzemni tuneli sjevernog Jadrana predstavljaju cjelinu kojoj je ulaz u Pazinu, a izlaz u Medvedjoj špilji na Lošinj

Uvijek se u astroarheologiji velika važnost pridavala podzemlju. Bez obzira da li je riječ o špiljama, hodnicima, dvoranama ili manjim prostorima. Bilo na kopnu, bilo pod morem. Taj trend je počeo kad je 1969. godine pionir astroarheoloških disciplina Erich von Daniken otkrio ili bolje reći, svijetu predložio podzemne hodnike u Peruu i Equadoru, povezuju ih s mogućnošću izvanzemaljskog posjeta Zemaljskog kugli. Nakon toga su još neki istraživači obratili svoju pažnju podzemnim prostorima pa su tako otkrivene podzemne dvorane u Turskoj, sjeverozapadnoj Kini, Kiribatiju, južnom Alžiru i u Gvatemali.

Koja je veza između „drevnih astronauta“ i podzemlja? Mogli bismo reći višestruku; kao prvo, oni su vrlo vješto tehnološki obrađeni, zatim zagonetna im je i namjena. Čovjeku se sama namjera pomisao o nekakvim atomskim skloništim. Često su povezani i s raznim mitološkim tumačenjima i pripovijestima što je izuzetno važno jer astroarheologija i polazi od pretpostavke da su mitovi stvarnost. Treba reći da na razmišljanje navode i često vrlo spekulativna objašnjenja službene znanosti koja podzemlje uzaludno pokušava uklopiti u svoj mozaik.

I u našoj zemlji ima podzemnih zanimljivosti. Najcjelovitije je obrađena podzemna dvorana ispod Kalemegdana u Beogradu. No možemo reći da su ipak najzanimljivija, iako nažalost i

NIJE LI OVO JEDNA OD CRESKO-LOŠINJSKIH ŠPILIJA KOJE IZAZIVAJU ZNANSTVENO-FANTASTIČNU ZNATIŽELJU? ŠPILIJA U BLZINI UVALE KRIVICA. SNIMIO D. ŠKVORC

najslabije istražena, područja sjevernog Jadrana, to jest „podzemni tuneli sjevernog Jadrana“. Tim imenom je Hidroarheološka sekcija Astroarheološkog društva u Zadru nazvala komplekse tunela od otoka Lošinja na jugu do Pazinske jame na sjeveru.

Medvedja špilja na Lošinj istraživana je 1974. godine. Ekipu su činili Adica Šiljpević (Institut „R. Bošković“), Mirko Malez, Darko Rukavina (JAZU), Marijan Orlić (Resp. Grbaja i Mladen Bjelovitić (inovinari VUS-a). Oni su ustanovili tek osnovne činjenice: špilju je otkrio ronilac D. Balenović, nalazi se 30 metara od obale mora u gustoj makiji nedaleko zaseoka Lučice. Ekipa VUS-a je istražila 17,5 metara špilje koja je uglavnom poplavljena i ustanovila prisustvo kostiju špiljskog medvjeda te zaključila da se kompleks nastavlja nepoznato. Rezultate te ekspedicije je astroarheološki autor J. Knežević ovako komentirao:

otoku Silbi. U vezi s Pazinskom jamom spominju se legende o letecim bićima pa se, prema tome, vidi da problemu zaista treba pristupiti i astroarheološkom stajalištu. Gdje god se ispitivala hipoteza o posjeti stranih (izvanzemaljskih) civilizacija, nailazilo se i na podzemne komplekse. Da li je to slučaj i na sjevernom Jadranu? Teško je dati odgovore na sva ta pitanja. Kompleks je vrlo slabo istražen. Nitko ne pokazuje zanimanje za njega. Astroarheološko društvo Zadra će se pokušati uhvatiti uklošćat s tim problemom, jer bez obzira što se na kraju otkrilo, rezultat će biti izuzetno zanimljiv, koristan i otvoriti će nove mogućnosti i perspektive razvoju znanosti; no isto tako (kao u Južnoj Americi) i astroarheološkog turizma čija je uloga u svjetskoj turističkoj razmjerni (što je pokazao i kongres u Novom Vinodolskom) sve manje i manje za potjecjanje.

Ivan Stagličić

PISMO IZ PRAGA

Ostala je samo nada

Objavljujemo fotografiju i pismo cijene-nog inženjera Jirija Haleša iz Praga. Pismo i fotografija naslovljeni su „Plesačima iz slika preko skupštini općine Susak, otok Susak“. Računajući da će najbrže doći do plesača, a i da je svima nama interesantno, dobili smo ga od primaoca. Posebno nam je zadovoljstvo tiskati ga, bez ikakvih prevodilačkih i pravopisnih zahvata. Inženjer Haleš se trudio pisati našim jezikom. Pokazao je time svoju širinu, svakom poznatu i dragu slavensku iskrenost, ljubav i poštovanje spram nas. Za pretpostaviti je da nije jedini otočki gost koji nastoji svoj dolazak oplemeniti poznavanjem našeg jezika...

Zbilja, jesmo li ikada razmislili da pored njemačkog, talijanskog, francuskog i engleskog s turistima popričamo i na našem jeziku ...

Poštovani adresati, u listopadu sam održavao referate na biološkom kongresu u Lošinj. U prilike ceremonijala otvorenja kongresa bio je održan ples iz otoka Susak, koji je mene jako oduševio. Stignuo sam napraviti nekoliko slika i voleo bih je pokloniti plesači-

ma; zato Vas molim, ako to Vama neće biti teško, da ih potražite i dajete slike sa ovim pismom njima.

Osim zaštititi prirode bavim se u slobodnom vremenu i folklorom. Među ekskurzijama, koje su bile u programu kongresa, bila je i poseta otoka Susak, pa sam se privjao. Jako neprijatno sam bio iznenađen, kad su organizatori u zadnji trenutak put u Susak ukinuli zbog valovitog mora — iako sam bio spreman žrtvovati svu napunu želudaca morskim ribicama samo da vidim otok, gdje su se rodili ovaki ljudi i osebnijni plesovi, nošnje — i ljudi, sposobni na ovaj djelotvorni način izraziti spontanu radost i veselje. Ova prilika nažalost mi je propala, ostala je samo nada, da nekad u budućnosti ...

Upam, da će pismo stići ljudima na slici, kojima su određene moje iskrene pozdrave i zahvala za ljep doživljaj. Ako bi bio interes za veći broj slika, mogu naknadno poslati na tačniju adresu, koja meni fali.

Puno sreće i veselja želi

dipl. ing Jiri Haleš
Jankovcova 47
170 00 Praha 7

Nije li vrijeme za konkretnije odgovore na pitanje da li i tko treba brinuti o knjigovodstvenom servisu

KOMPJUTER- POTREBA I ZADOVOLJSTVO

Kao informativna baza poslovnih podataka knjigovodstveni servis bi u uvjetima automatske obrade podataka nesumnjivo bio od velike koristi za razvoj društvenih djelatnosti

Knjigovodstveni servis M. Lošinj osnovan je još 1974. godine kao društvena organizacija koja obavlja usluge knjigovodstva, blagajne, računovodstva i ostale usluge u praćenju, evidentiranju i izvještavanju poslovnih promjena korisnicima usluga. Osnovale su ga manje organizacije koje nisu u mogućnosti zaposliti vlastite računovodstvene radnike.

Zajednički cilj osnivača, inicijativnih organizacija bio je da se racionalno koriste društvena sredstva, da uspješno vode poslovanje i evidentiraju poslovne promjene u skladu sa zakonskim odredbama, te da budu ekonomični u izdacima za zakonske obaveze vođenja knjigovodstva. Poznato je, naime, da svaki korisnik društvenih sredstava mora voditi knjigovodstveno i blagajničko poslovanje odvojeno, odnosno ne može ih obavljati jedan izvršilac.

Od svog osnutka do današnjih dana Servis je u svojih četrnaest godina rada prošao kroz nekoliko različitih faza; od osnivačkog optimizma radnika i korisnika 1974. do gotovo rasapa 1978. godine. Od pripojenja Mjesnoj zajednici Mali Lošinj 1978. g. i reorganizacije u Radnu zajednicu 1981. godine, dolazi razdoblje ponovnog optimizma, ali sa sve više gorčine u ustima radnika, da bi se danas kod radnika pojavila

pitanja da li optimizam zamijeniti drugom organizacijom.

Zajedničko je obilježje svim navedenim razdobljima neizvjesnost za vlastitu sudbinu.

S druge strane, Servis je od svog osnutka pa do danas nesebično otvarao vrata svim korisnicima koji su imali potrebe za uslugama što ih Servis pruža. Tako da od početnih desetaka, danas Servis obavlja knjigovodstvene i ostale financijske usluge za čak četrdesetak korisnika društvenih sredstava u području društvenih djelatnosti, a sve to s neznatnim povećanjem broja radnika.

Iz navedenog se može zaključiti da je Knjigovodstveni servis pokazao u svom radu društvenu i poslovnu svrsishodnost. Moderno rečeno, dokazao se na tržištu potreba, htjeli to ponekad priznati ili ne. Također se može primijetiti da je danas Servis upravo onakav kakvim ga želimo, srazmjern je sredstvima koja se ulažu u njega.

Međutim, upravo zbog mladalačkog optimizma i samoprijetor radnika te društvene koristi rada Servisa, postojećih sedmero radnika žele i dalje pružati maksimum zalaganja uz racionalno korištenje društvenih sredstava. U vrijeme štednje na svim poljima društvenih i privrednih djelatnosti Servis očigledno ima svoju budućnost i mjesto u društvu.

Ne treba dozvoliti da neizvjesnost, taj crv sumnje svakog zdravog poimanja života i rada, nagriza pozitivna strujanja jedne korisne organizacije.

Jaz između, s jedne strane, potreba korisnika, zakonskih obaveza i gotovo svakodnevnih izmjena raznih propisa, te, s druge, mogućnosti pružanja usluga Servisa, postaje sve veći. Danas nesrazmjern doseže gotovo do maksimalne točke. Prema tome, krajnje je vrijeme za pomicanje k boljem.

Jedno od rješenja za premošćenje ovog nesrazmjera, dakle, usklađenje potreba korisnika i mogućnosti Servisa je osuvremenjivanje opreme kompjuterima radi automatske obrade podataka, osposobljavanje kadrova, te poboljšanje organizacije službe i rada.

Servis bi, osim sadašnjim, mogao pružati usluge i drugim korisnicima društvenih sredstava; građanima, obrtnicima, te time doprinijeti cjelokupnoj štednji, a s tim i proširiti ponudu usluga na širem području djelatnosti. Pored postojećih naziru se i druge mogućnosti ostvarenja funkcija tako potrebnih sadašnjem i budućem razvoju. Kao informativna baza i biblioteka podataka društvenih djelatnosti, ovaj Servis bi u uvjetima automatske obrade podataka nesumnjivo bio od velike koristi za razvoj društvenih djelatnosti na nivou općine i regije u cjelini.

Nije li to i bio osnovni razlog s kojim se krenulo prije četrnaest godina u ustanovljenja ove službe?

N. Kučić-Žagar

PRILOZI ZA „ZAVIČAJNU ČITANKU“

Upoznati svoj kraj

Vodeći računa o velikoj složenosti projekta „Zavičajne čitanke“ koju bi trebalo osmisliti u okviru aktivnosti Katedre čakavskog sabora Cres – Lošinj, neophodno je svakodnevno prikupljati građu i davati prijedloge za sadržaj ovog obrazovnog i odgojnog djela koje bi trebalo poslužiti i omladini i odraslima da bolje spoznaju i upoznaju svoj kraj, da ga više cijene i vole i stoga s više ljubavi pomažu njegovom daljnjem napretku.

Iz svojih napabirčenih zapisa ovdje bih posebno želio istaknuti nekoliko napisa objavljenih u tjedniku ISTARSKI LIST, posljednjem istarskom i otočkom glasilu na hrvatskom jeziku u doba fašističke vladavine. Prvi broj izašao je 11. travnja 1929. a zadnji koncem 1930.

godine. U rubrici „Što je novo po Istri?“ u broju 6, od 16. 5. 1929. piše:

„Stivan – otok Cres

... Sada se radi cesta iz Stivana na Hrastu. Mnogomu od nas dobro dolazi ta radnja, jer se zasluži za prehranu. Ta cesta će nam svima dobro doći, jer će nam put za na Vranu skratiti.“

I dalje u istom broju:

„Nerezine – otok Cres

S veseljem primamo i rado čitamo vaš novi ISTARSKI LIST ...

Nerezinac“

U broju 7, od 23. 5. 1929. imamo opet vijest iz Stivana:

„Stivan – otok Cres

Još i danas osjećamo posljedice ovogodišnje jake studeni. Poginulo nam je dosta maloga blaga. Rijetko koje selo na otoku imade toliko smokava kao naše, ali će ovoga ljeta biti sretan onaj koji bude imao kakvu smokvu za pod zube. Ove su nam se zime naime sve smokve pozeble.

Ovogodišnja zima bila je za naše pčele sudbonosna. Računamo da je, što od studeni što od glada, na pčelje uginulo oko 80 posto pčela.

Na Hrastu radi se već godinu dana cesta. Mislimo da će za tri mjeseca biti dograđena. Na toj smo cesti zaslužili prilično novca. Dnevno se zasluži 14 lira, a radi se 9 sati na dan.

Već odavno je napravljen nacrt za uređenje naše luke. Naša je vruća želja da se taj nacrt što prije izvrši. Uređenje luke je za nas od velike važnosti. U luci imamo naše kaiće i lađice, pa kad se sprema nevrijeme, moramo svi trčati dolje na moré i vući ih na kraj, da nam ih uzbešnjelo more ne odnese.

Na koncu Vam, gosp. uredniče, javljamo da smo i mi siti tog plesnog ludovanja. Pleše se svake nedjelje. Kao da naš mladi svijet ne može da nađe ljepše i poštenije zabave.“

Priredio: J. Sokolić

Osnovna muzička škola
u Malom Lošinj

17 joj

je godina tek!

Već punih 17 godina u Malom Lošinj radi Niža muzička škola. Pod okriljem Glazbenog društva „Josip Kašman“ 1971. godine je otvoreno Područno odjeljenje u Lošinj Riječke muzičke škole „Ivan Matetić-Ronjgov“.

Počelo je s duhačima. Upisalo se samo četiri učenika i to Čorak Tomislav (truba), Vodanović Franko (klarinet), Vodanović Sandro (flauta) i Juranić Guido (klarinet). Pored nastave na instrumentima u skladu s propisanim nastavnim programom, realizirao se i solfeggio.

Naredne školske godine učenici se upisuju i za klavir, a školu pohađa već desetak učenika. Jedan od dva polaznika klavira je i današnja nastavnica klavira u Muzičkoj školi Antonela Kunda (tada Vidulić), koja je nakon uspješno svladane Muzičke škole u Lošinj svoje obrazovanje nastavila i dovršila u Rijeci.

Prve je dvije godine nastavu duhačkih instrumenata i solfeggia vodio Josip Smojver, a klavirski odjel Marija Čović.

Već se slijedeće školske godine zapošljava još jedan nastavnik s punim radnim vremenom u Muzičkoj školi. Temeljem raspisanog natječaja iz Varaždina se javlja Gordana Vanček-Šegota koja otvara odjel za harmoniku, a predaje klavir i solfeggio. Te se godine (1973) upisalo čak 39 novih učenika, pa je škola ukupno imala 49 polaznika.

Uvjeti za rad nisu bili najbolji. Škola je raspolagala s veoma starim pianinom i još starijom harmonikom, a u tavanskim prostorijama danas uređenog Doma JNA.

Daljnji razvoj Muzičke škole ograničavalo je pomanjkanje adekvatnog nastavničkog kadra. Sva nastava pada na leđa dva nastavnika (Smojver, Vanček). Radilo se doslovno cijeli dan, a osobni dohodak ravnao se spram plaće općinskog pripravnika. No, natrag se nije moglo. Iduće školske godine kupuje se novi pianino i harmonika, a u školskoj godini 1975/76. još jedan pianino i harmonika. Učenika sve više.

Zahvaljujući agilnosti SIZ-a za osnovno obrazovanje i Skupštini općine, 1978. godine uvjeti su se donekle poboljšali. Dobile su se još dvije prostorije za individualnu nastavu (klavir, harmonika) i jedna prostorija za solfeggio.

1979. godine veoma je izražena fluktuacija nastavničkog osoblja. Smjenjivale su se dvije nastavnice za klavir, Radetić i Tomić. Iste godine dolazi Mirjana Gadanec-Nikolić, nastavnica klavira i solfeggia.

Iste godine Osnovna muzička škola dolazi u Narodno sveučilište, gdje i danas funkcionira kao jedan od osnovnih obrazovnih segmenata u ovoj radnoj organizaciji. Stabilizirao se nastavnički kolektiv, posebice od 1983. g. kad se zapošljava Antonela Vidulić-Kunda, prvi „vlastiti“ kadar, odnosno od 1986. g. kada dolazi prof. Krunoslav Seletković. Danas Muzička škola ima odjel za harmoniku, klavir i gitaru. Za iduću školsku godinu planira se ponovno otvaranje duhačkog odsjeka. Od šk. godine 1986/87. otvoreno je čak Područno odjeljenje u Cresu. Zahvaljujući susretljivosti Osnovne škole Cres i nastavnika Dragana Kajana i Renate Galkovski, te spremnosti SIZ-a osnovnog obrazovanja, očigledno da muzičko obrazovanje hvata korijenje i učvršćuje žilavost na našim otocima. Problema još uvijek ima. Osobito je potrebno naglasiti da se u Lošinj (uostalom kao i u Cresu) još uvijek radi u prostorijama redovne osnovne škole. Učenici i nastavnici Muzičke škole nadaju se da neće „dobiti otkaz“, iako nezadovoljstva, sasvim razumljivo, ima.

Pređenih 17 godina, konačna kadrovska ekipiranost, programi daljnjeg razvoja, glazbena tradicija ovih otoka (Petrić, Kašman) obavezuju da se istraje. Ponajviše zbog, sada već blizu stotinjak polaznika, a i onih gotovo tri stotine koji su kroz proteklih 17 godina stjecali (a većina i stekla) muzičku osnovnu naobrazbu.

G. Šegota – J. Smojver

NOVI PROJEKTI

ODRŽATI SUSAČKI IDENTITET

U rješavanju problema otoka uključiti sva znanja

U okviru postdiplomskog studija „Tehnologija rješavanja problema razvoja“ pri EVROPSKOM CENTRU ZA MIR I RAZVOJ Univerziteta za mir Ujedinjenih nacija radi se projekt „Revitalizacija otoka Suska“. Ovaj projekt pripada širokoj akciji očuvanja i obnove života i ekološke ravnoteže na malim i srednjim otocima kroz program „Čovjek i biosfera“ UNESCO-a, kroz Društveni dogovor o politici razvoja jadranskih otoka SR Hrvatske te kroz novi Prostorni plan općine Cres-Lošinj.

Spomenuti studij nudi prvput interdisciplinarni pristup u rješavanju problema razvoja, što znači da treba ostvariti međukolaboraciju i prožimanje svih onih znanja koja su potrebna za skladan i cjelovit zahvat. Takav pristup i realizacija su mogući samo kroz timski rad stručnjaka koji posjeduju potrebna znanja i spremnost na međusobno ravnopravno uvažavanje i vrednovanje tih znanja.

No, da bi se moglo odrediti pretpostavke i oblike revitaliza-

cijskih rješenja, neophodno je najprije izvršiti određena ispitivanja na terenu te utvrditi sadašnje stanje. Osim prirodnih resursa i potrebne komunalne i društvene infrastrukture, najvažniji faktor otočke revitalizacije je postojeće stanovništvo koje mora postati nosiocem tog razvoja. Stoga su posebno zanimljivi podaci koji su o stanovništvu otoka Suska prikupljeni uz pomoć tajnika Mjesnog uređa Antuna Picinića, a analizirani i sređeni od strane JADRANKE LEKIĆ, dipl. socijalnog radnika i člana tima ovog projekta.

Danas na otoku Susku živi 196 stanovnika od čega 153 u Donjem, 35 u Gornjem selu i

8 na Lantijerni (svjetionik). U zadnjih deset godina (1978—1987) rođeno je 15 Susčana (5 muških i 10 ženskih), umrlo je 75 otočana, pa je po ovom dijelu „manjak“ od 60 ljudi. Istovremeno, evidencija prijavljenih (44 osobe) i odjavljenih (99 osoba) donosi negativnu razliku od 55 stanovnika ovog našeg 3,75 km² velikog otoka. S druge strane, sada na Susku imamo već 223 (dvijestodvadesettri) kuće za odmor i oporavak — vikendice — što znači svojevrsnu revitalizaciju, baštem u dijelu očuvanja stambenog prostora i povećanom prometu roba i usluga. Drugo je pitanje

održanja susačkog identiteta, povijesnog i kulturnog, kao svojevrsnog fenomena i značajnog faktora turističke ponude. O tome ćemo na ovim stranicama još pisati, jer revitalizacija otoka Suska mora voditi računa i o

tom segmentu. Iz navedenih podataka vidljive su negativne tendencije u kretanju stalnog autohtonog stanovništva, a osobito to dolazi do izražaja ako analiziramo i navedemo starosnu strukturu otočana.

Godine starosti	Od ukupnog broja stanovnika	Postotak od ukupnog broja stanovnika
0 — 15	21	10,7
16 — 35	25	12,8
36 — 55	32	16,3
56 — 75	94	48,0
preko 75	24	12,2
Ukupno stanovnika	196	100,0

Revitalizacija je skup postupaka, mjera i instrumenata kojima je cilj:
(1) obnova resursa, te
(2) osposobljavanje lokalne zajednice da se samoorganizira, samoodobnavlja i da postane nosiocem (subjektom) lokalnog razvoja

(dr. Ivan Rogić)

Priredio: Julijano Sokolić

OTOCI-DRAGOCJEN NACIONALNI PROSTOR

VALORIZACIJA OTOČKOG PROSTORA

Osjeća se potreba upućenosti otočana jednih na druge i preuzimanja sudbine razvoja u vlastite ruke

Potreba je i gospodarska dužnost valorizacije svakog dijela naše zemlje u najboljem smislu riječi tako da svaki razvoj i napredak doprinosi cjelokupnom bogatstvu i blagostanju. Da bi to bilo moguće, neophodno je najprije ustanoviti koji su to prirodni resursi koje treba aktivirati na mnogostruku korist tog prostora i njegovih stanovnika, a to znači i cjelokupne društvene zajednice. Na ovom mjestu ćemo govoriti o vrednovanju otočkog prostora Jugoslavije, jer su otoci dragocjeni nacionalni prostor koji, osim značajnih prirodnih i privrednih potencijala, znatno proširuje nacionalne teritorijalne granice i važno je uporište državne obrane. Otoci su, osim toga, značajni nosioci kulturno-povijesnog naslijeđa.

Posljednjih je godina u SR Hrvatskoj pokrenuta značajna inicijativa u pravcu sustavnog i sveobuhvatnog programa razvoja otočkog prostora, pa je stoga u saborskim vijećima prihvaćen i „Društveni dogovor o politici razvoja jadranskih otoka“ početkom 1986. godine.

Naša komuna daje svoj doprinos tim naporima kroz sadašnju akciju realizacije novog prostornog plana na temelju znanstveno fundiranih studija u organizaciji Urbanističkog instituta Hrvatske, o čemu je na stranicama „Otočkog vjesnika“ već pisano.

I osnivanjem „Centra za razvoj jadranskih otoka“ u Malom Lošinj u veljači 1987. godine učinjen je korak naprijed u zajedničkom naporu otočana da, oslanjajući se prvenstveno na svoj prirodni, ljudski i povijesni potencijal, postanu voditelji svoje budućnosti.

Jedna od značajnih stepenica u težnji kidanja otočke izoliranosti i ravnopravnog uključivanja u razvoj druš-

tvenog i komunalnog sistema naše zemlje, vodeći računa o otočkim specifičnostima, je inicijativa pokrenuta od Skupštine općine Korčula za osnivanje posebne sekcije otočkih općina u okviru Stalne konferencije gradova i općina Jugoslavije.

Na nedavnom međunarodnom seminaru UNESCO-a o razvoju malih i srednjih otoka Mediterana, održanog od 21. do 25. rujna u Malom Lošinj, zapaženo izlaganje imao je Dušan Kalogjera, predsjednik Skupštine općine Korčula, koje prenosimo u cijelosti kao jedno od poticajnih razmišljanja upućenosti otočana jednih na druge i preuzimanja sudbine razvoja u vlastite ruke (i glave).

Julijano Sokolić

IZLAGANJE DUŠANA KALOGJERE NA MEĐUNARODNOM SEMINARU UNESCO-a „RAZVOJ MALIH I SREDNJIH OTOKA MEDITERANA“ ODRŽANO U M. LOŠINJU RUJNA 1987. GODINE

Dragi prijatelji, namjerno sam isključio drugarice i drugovi — dame i gospodo, ja sam za ovo vrijeme druženja čuo i shvatio da nas malo toga dijeli i u životu i u problemima.

Seminar je bio izuzetno koristan. Čuli smo iskustva drugih i zaključili da nismo usamljeni u problemima koji nas tište, i s kojima se bavimo da bi život i rad na otocima bio bolji i imao sigurnu i trajnu perspektivu.

Isto tako sam shvatio da nismo najgori i da u razvoju naših otoka nismo pravili velike greške, a posebno ne promašaje.

Bili smo vođeni tradicionalnim iskustvom da se bavimo onim djelatnostima s kojima su se bavili naši preci: poljoprivredom, pomorstvom, brodogradnjom i, u novije vrijeme, turizmom, za koji nas je priroda bogato obdarila.

Polazeći od sadašnjeg stepena razvoja, konstatirali smo da je u pitanju daljnji razvoj jadranskih otoka najvažnije sljedeće:

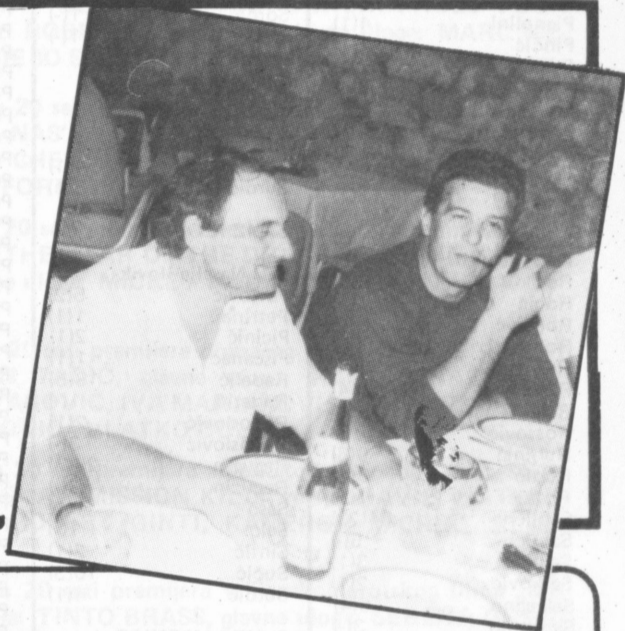
- razvijati ih u okviru postojećih resursa po kvalitetu i kvantitetu,
- izbjegavati i zbjeci svaki nasilni razvoj koji nema veze s prirodnim, demografskim i socijalnim identitetom otoka,
- ne dozvoliti da se na otoke prenose one djelatnosti koje smetaju kopnu (nuklearke, kemijska proizvodnja, teška industrija i sl.),
- stvoriti uvjete infrastrukture za opsluživanje daljnjeg razvoja:

- a) vodooskrba,
- b) elektroenergetski i drugi energetski izvori,
- c) PTT komunikacije,
- d) cestovne, brodske ili zračne komunikacije,
- e) veze otoka s kopnom i međusobno.

Na osnovi ovako razrješenih osnovna razvoja, razvijati tradicionalne djelatnosti, s nešto izmijenjenim redoslijedom, stavljajući akcent na turizam, poljoprivredu i ribarstvo.

Dakle, osnova otočkog razvoja bi trebale biti sljedeće djelatnosti:

- turizam i ugostiteljstvo,
- brodogradnja i pomorstvo,
- poljoprivreda i ribarstvo,
- novi programi bazirani na novoj tehnologiji i proizvodima s više rada a manje materijala,

Dva otočka predsjednika za zajedničkim stolom — Julijan Sokolić, predsjednik SO Cres-Lošinj i Dušan Kalogjera, predsjednik SO Korčula

— uslužne djelatnosti s posebnim akcentom na trgovinu, malu privredu i zanatsku djelatnost, prvenstveno u funkciji turizma,

— bez megalomanskih planova, vodeći strogo računa da razvoj ne proguta ili ugrozi:

- a) kulturno-povijesni identitet pojedinog otoka,
- b) demografsko-socijalni identitet,
- c) ekološku ravnotežu i prirodni izgled pojedinog otoka.

Podržavajući ta opredeljenja, međutočka koordinacija donijela je nekoliko bitnih zaključaka i to:

1. Podržati rad „Centra za razvoj jadranskih otoka“ u M. Lošinj, kao okosnice za naučno-stručni pristup razvoju, koristeći obavezno postojeća iskustva dosadašnjeg razvoja, uz uvažavanje stavova i mišljenja kadrova koji na otocima rade i djeluju.

2. Izraditi studiju o daljnjem dugoročnom razvoju jadranskih otoka, s konkretnim mjerama za brzu i kratkoročnu realizaciju dijelova dugoročne studije.

3. Zajednički i jedinstveni nastup jadranskih otoka prema institucijama Republike i Federacije.

4. Formiranje sekcije otočkih općina u okviru SK GO Jugoslavije.

Sve ove aktivnosti koje se poduzimaju danas i dosad postignuti razvoj moraju osigurati:

- a) zaustavljanje iseljavanja s otoka i izazvati imigracione procese,

- b) osigurati siguran i stabilan život otočkom stanovništvu,
- c) osigurati zdravstvenu sigurnost stanovništvu,

- d) nesmetani razvoj zajedničke i društvene potrošnje:

- školstva
- zdravstva
- socijalne zaštite
- kulturne potrebe
- e) revitalizaciju napuštenih otoka u pravcu turizma, poljoprivrede i ribarstva.

Nas koji smo zaduženi i odgovorni za stanje i razvoj otoka očekuje veliki posao na rješavanju raznovrsne problematike koju smo ovdje ustanovili i čuli. Vjerujem da nećemo iznevjeriti otočko stanovništvo, kao i one koji žele doći trajno na otoke, na ovim zadacima, jer bismo time najprije iznevjerili sebe same i ono za što su se od iskona borili naši preci.

Zahvaljujem organizatorima koji su mi omogućili da sudjelujem u radu ovog seminara, uvjeren da sam svojim dugogodišnjim otočkim iskustvom i svojim istupima na seminaru minimalno doprinio da otočki vlak krene još nekoliko kilometara naprijed.

Posebnu zahvalnost Skupštini općine Cres-Lošinj i njenom predsjedniku Julijanu Sokoliću, koji nam je sa svojim suradnicima pružio izvanredno toplo i prijateljsko gostoprimstvo za vrijeme našeg boravka u Malom Lošinj i općini Cres-Lošinj.

PREZIMENA U OPĆINI CRES-LOŠINJ 6

PREMA LEKSIKU PREZIMENA SR HRVATSKE • POPIS 1948. GODINE

1. MZ BELI

1.1. Naselje Beli

Pavić 2(1)
Peršić 1(1)
Radović 4(1)
Roža 3(1)
Santonocito 2(1)
Sarkoč 6(1)
Strnčević 3(1)
Sučić 25(5)
Surdčić 4(1)

1.2. Naselje Ivanje

Sučić 10(2)
Surdčić 1(-)

1.3. Naselje Petar

Paliska 5(1)
Sarkoč 3(1)
Sintić 4(1)
Sučić 5(3)

1.4. Naselje Važminec

2. MZ CRES

2.1. Naselje Cres

Padovan 15(6)
Pajalić 2(1)
Paraminski 8(1)
Parčorich 1(1)
Pavan 1(1)
Pavičić 1(1)
Pemper 10(5)
Pemper 1(-)
Penso 3(3)
Pepčić 1(1)
Peranović 2(1)
Perini 6(2)
Peritore 3(1)
Perivančić 12(7)
Perivančić 4(-)
Perusko 3(1)
Petrančić 19(11)
Petris 15(10)
Petris 3(-)
Pignolini 4(1)
Pinčić 2(1)
Ptišić 2(1)
Poldrugo 11(3)
Polček 5(3)
Polonijo 2(1)
Pordelj 1(1)
Prettegiani 3(1)
Pugiotto 19(7)
Purić 44(18)
Rigović 11(6)
Rodinis 9(5)
Rodinis 1(-)
Rogić 7(2)
Rogović 6(2)
Ronketti 7(-)
Rosović 7(4)
Rossi 10(4)
Rossini 1(1)
Rossović 1(-)
Rubinić 9(6)
Rudić 3(1)
Ruzzier 1(1)
Sablich 64(23)
Sablich 5(-)
Saganić 3(1)
Salković 2(1)
Salvagno 6(4)
Samagno 3(-)
San 3(1)
Santulin 21(9)
Scafar 2(1)
Scarpa 4(1)
Sepčić 2(1)
Seka 1(1)
Senčić 6(2)
Sentulin 9(1)
Sepčić 47(17)
Seviani 1(1)

Signorelli 1(1)
Sigović 4(3)
Simone 2(1)
Sintić 26(9)
Sintić 1(-)
Skamar 3(2)
Smundin 8(5)
Soldatić 31(15)
Sović 11(6)
Spadoni 16(5)
Stefić 1(1)
Stella 5(1)
Stella 2(-)
Stipančić 6(5)
Studenčić 1(1)
Studenčić 1(-)
Sučić 1(1)
Surdčić 35(18)
Sussich 5(-)
Sušić 50(17)

2.2. Naselje Loznati

Skramučić 5(1)

2.3. Naselje Merag

2.4. Naselje Vodice

3. MZ ČUNSKI

3.1. Naselje Čunski

4. MZ DRAGOZETIĆI

4.1. Naselje Dragozetići

Pavija 7(1)
Pavlović 2(1)
Perović 4(1)
Perović 2(-)
Peruško 2(1)
Petrić 1(1)
Petrović 5(1)
Pinčić 1(-)
Pinesich 4(2)
Pinezić 1(-)
Plantak 1(-)
Plečaš 1(-)
Plessa 1(1)
Plešić 2(1)
Plješa 1(-)
Podrinich 1(-)
Pogliani 8(4)
Pogliani 1(-)
Poglianich 44(15)
Poglianich 2(-)
Polichetti 1(-)
Poljanij 2(-)
Ponizio 1(1)
Portoto 2(1)
Poscorina 1(-)
Poserina 14(5)
Postogna 1(-)
Pozer 1(-)
Pozerina 2(1)
Predon 1(-)
Predonzon 1(1)
Premc 1(-)
Premuda 4(2)
Premuda 2(-)
Premuš 4(3)
Preskar 2(1)
Primožić 1(1)
Privilegi 2(1)
Prpić 5(2)
Pulsator 1(1)
Puncet 1(1)
Pupić 2(1)
Rade 7(4)
Rade 3(-)
Radelić 1(1)
Radić 2(1)
Radojković 1(-)
Radošić 1(1)
Radoslavich 5(-)
Radoslovich 3(-)

4.2. Naselje Filozići

4.3. Naselje Predošćica

Perožić 4(1)
Surdčić 3(1)

5. MZ ILOVIK

5.1. Naselje Ilovik

Pavlović 5(2)
Petrina 1(1)
Poserina 2(1)
Pisčanac 1(1)
Radelić 18(5)
Radetić 1(-)
Radoslović 2(1)
Radoslović 3(-)
Raguzin 25(7)
Raguzin 3(-)
Saso 1(1)
Seić 1(-)
Sintić 2(1)
Sučić 10(3)
Surdčić 4(1)

6. MZ LUBENICE

6.1. Naselje Lubenice

Rodiniš 14(2)

6.2. Naselje Mali Podol

Perović 3(1)

6.3. Naselje Pernat

Surina 2(1)

6.4. Naselje Zbičina

Sagonjić 2(1)

7. MZ MALI LOŠINJ

7.1. Naselje Mali Lošinj

Paglase 1(-)
Palatin 1(1)
Palmasson 1(1)
Papeša 1(1)
Parcich 1(-)
Parizić 1(-)
Pastorčić 1(-)
Pašalić 1(-)
Pattini 2(1)
Panković 2(1)
Pavičić 2(-)
Penso 3(2)
Penso 1(-)
Peramovich 1(1)
Peranović 2(1)
Pericich 2(2)
Perišić 1(-)
Perovich 1(-)
Persano 1(1)
Persieri 1(-)
Peršić 2(2)
Pessusich 1(1)
Peša 4(1)
Peša 1(-)
Petrlj 1(-)
Petrić 5(1)
Petrić 3(-)
Petrović 1(-)
Pezzella 19(3)
Pfeifer 5(1)
Piazza 1(-)
Picinic 6(2)
Picinich 6(-)
Picinić 1(-)
Pičini 15(5)
Pičinić 18(-)
Pijerata 1(1)
Pilipović 1(-)
Pinčić 10(2)
Pinesich 4(2)
Pinezić 1(-)
Plantak 1(-)
Plečaš 1(-)
Plessa 1(1)
Plešić 2(1)
Plješa 1(-)
Podrinich 1(-)
Pogliani 8(4)
Pogliani 1(-)
Poglianich 44(15)
Poglianich 2(-)
Polichetti 1(-)
Poljanij 2(-)
Ponizio 1(1)
Portoto 2(1)
Poscorina 1(-)
Poserina 14(5)
Postogna 1(-)
Pozer 1(-)
Pozerina 2(1)
Predon 1(-)
Predonzon 1(1)
Premc 1(-)
Premuda 4(2)
Premuda 2(-)
Premuš 4(3)
Preskar 2(1)
Primožić 1(1)
Privilegi 2(1)
Prpić 5(2)
Pulsator 1(1)
Puncet 1(1)
Pupić 2(1)
Rade 7(4)
Rade 3(-)
Radelić 1(1)
Radić 2(1)
Radojković 1(-)
Radošić 1(1)
Radoslavich 5(-)
Radoslovich 3(-)

Radoslović 47(21)
Radoslović 8(-)
Radošević 2(1)
Radov 1(1)
Ragusin 10(4)
Raich 1(-)
Rainis 4(2)
Rajević 1(1)
Rando 2(1)
Rasol 5(1)
Rassmanith 1(-)
Rašković 2(1)
Ravagnan 1(1)
Reljić 1(-)
Renner 1(-)
Ribarić 1(-)
Rici 1(1)
Ritoša 1(-)
Rizzi 6(4)
Roberti 3(1)
Rode 3(1)
Rodinis 5(3)
Roglić 1(1)
Rončević 1(1)
Ropac 1(-)
Rotar 1(1)
Rotar 1(-)
Rorković 1(-)
Rotten-Steiner 4(1)
Rukavina 1(-)
Rukoncil 1(1)
Runich 5(1)
Rurlić 1(-)
Rusić 1(1)
Sabini 3(2)
Sabini 1(-)
Sablich 3(1)
Sadelli 1(1)
Saganić 3(-)
Sakoreliac 1(-)
Salvagno 1(-)
Salvatore 2(1)
Šamić 2(1)
Santić 3(-)
Santoro 1(1)
Sarcich 4(1)
Sarcich-
Franciscovich 1(1)
Sardo 2(1)
Sarić 1(-)
Sattalich 1(1)
Sattalich 1(-)
Scalabin 2(1)
Schicher 4(2)
Scopinich 42(19)
Scopinich 7(1)
Scrivanich 16(5)
Scrivanich 12(-)
Segarić 1(1)
Seni 2(1)
Sertić 1(-)
Sfarčić 2(1)
Siene 1(-)
Siercovich 3(1)
Sigovich 4(1)
Simeone 1(1)
Simicich 7(3)
Sinčić 2(1)
Sinčić 1(-)
Sindičić 6(1)
Sintich 2(1)
Sintić 1(1)
Sirotić 1(-)
Sitak 2(1)
Situčić 2(2)
Skevin 3(2)
Slipčević 4(1)
Smareglia 5(1)
Smojver 5(3)
Socolich 3(1)
Socolich 2(-)
Sogodin 1(-)
Sokić 1(-)
Sokolić 9(3)
Solari 1(1)
Soldi 1(-)
Solleti 1(1)

Somarelli 2(1)
Sović 10(1)
Spinelli 1(1)
Stalin 1(-)
Stampalja 9(3)
Stanić 5(2)
Stefanich 2(1)
Steffich 5(1)
Stelli 2(-)
Stener 1(1)
Stokalo 1(-)
Straulica 1(1)
Stricevich 1(-)
Strkulin 1(1)
Strogna 4(-)
Strukel 1(1)
Stuparich 21(10)
Stuparich 4(-)
Sučić 11(4)
Suocera-
Martinolich 1(-)
Supičić 4(1)
Surdčić 4(1)
Surdčić 1(-)
Surian 3(3)
Surian 4(-)
Susa 1(1)
Susnich 4(1)
Sušić 1(-)
Sutlovic 2(-)
Suttora 10(4)
Suttora 1(-)

8. MZ MARTINŠĆICA

8.1. Naselje Grmov

Saganić 7(1)
Saganić 1(-)

8.2. Naselje Martinšćica

Pinezić 22(5)
Pinezić 8(-)
Prpić 2(-)
Saganić 14(4)
Sergo 1(-)
Starčić 1(-)
Stefanić 2(1)
Sučić 7(3)
Sučić 2(-)

8.3. Naselje Miholašćica

Saganić 23(5)

8.4. Naselje Stivan

Paliska 2(1)
Petris 1(-)
Pinezić 3(1)
Radoslović 1(1)
Radošinić 10(2)
Saganić 3(1)
Soldičić 8(3)

8.5. Naselje Vidovići

Saganić 34(9)
Saganić 3(-)

9. MZ NEREZINE

9.1. Naselje Jakov

Rogović 4(1)
Satalić 26(7)
Sokolić 6(2)

9.2. Naselje Nerezine

Paliska 2(1)
Peroković 1(1)
Perožić 1(-)
Picinić 4(-)
Pinezić 7(2)
Polonio 1(-)
Ragusin 1(1)
Ragusin 1(-)
Raubar 1(1)
Roki 7(3)
Rukonić 61(20)
Rukonić 2(-)
Rumen 3(1)
Rusin 4(1)
Santulin 2(1)
Satalić 2(1)
Segon 1(-)

PREZIMENA S POČETNIM

SLOVIMA: P, R I S

Sigović 31(7)
Sigović 1(-)
Simicich 2(1)
Sokolić 122(37)
Sokolić 6(-)
Stanić 4(1)
Stanić 1(-)
Stefić 1(1)
Sučić 7(3)
Sučić 1(-)

10. MZ ORLEC

10.1. Naselje Orlec

Petrinić 18(3)
Pinčić 5(1)
Rogović 8(2)
Sintić 17(6)
Stela 1(-)

10.2. Naselje Stanić

10.3. Naselje Vrana

Perović 1(-)

10.4. Naselje Zbičina

Sintić 3(1)

11. MZ OSOR

11.1. Naselje Belej

Petrinić 17(5)
Petrović 3(2)
Saganić 1(1)
Solis 3(1)
Sufčić 5(1)
Surdčić 1(1)

11.2. Naselje Osor

Petrinić 3(1)
Polonio 9(3)
Rucconich 16(4)
Salata 7(2)
Salata 1(-)
Sidrovich 9(4)
Sigovich 1(-)
Sokolić 3(1)
Stanich 1(1)
Strogna 2(1)
Strogna 1(-)
Svarglich 3(1)

11.3. Naselje Ustrine

Rukonić 24(7)
Stagni 11(3)
Stanić 15(4)

12. MZ PUNTA KRIŽA

12.1. Naselje Punta Križa

Palmić 1(1)
Petrović 1(-)
Plešić 7(3)
Poljanij 3(1)
Potočnjak 1(1)
Rukonić 13(5)
Rukonić 1(-)
Sindičić 3(1)
Slebrović 2(1)

13. MZ SUSAK

13.1. Naselje Male Srakane

Stuparić 31(14)
Stuparić 3(-)
Surian 3(2)

13.2. Naselje Susak

Paliska 1(-)
Pičinić 480(148)
Pičinić 17(-)
Poljanij 1(-)
Predovzan 3(1)
Prmato 1(1)
Puškarić 1(1)
Radoslović 5(2)
Skrivanić 120(31)
Skrivanić 5(-)
Suttora 17(5)

13.3. Naselje Vele Srakane

14. MZ UNIJE

14.1. Naselje Unije

Perković 1(1)
Pillepich 9(3)
Pillepich 3(-)
Poljanij 2(1)
Radoslović 35(16)
Radoslović 8(-)
Rerečić 42(14)
Rerečić 4(-)
Sokolić 3(1)

15. MZ VALUN

15.1. Naselje Valun

Pavlović 11(4)
Sablić 3(1)
Sintić 1(-)
Surdčić 15(4)
Surdčić 2(-)

16. MZ VELI LOŠINJ

16.1. Naselje Veli Lošinj

Pagala 48(15)
Pagala 3(-)
Palčok 1(-)
Paoli 1(1)
Pattavina 1(1)
Penso 24(7)
Penso 2(-)
Petranic 1(-)
Petrić 1(-)
Petrina 1(1)
Piani 1(-)
Pičinić 96(33)
Pičinić 3(-)
Pino 2(1)
Plesa 1(-)
Premuda 3(1)
Ragliza-Costich 7(1)
Raglizza 4(1)
Ragusin 12(8)
Ragusin 1(-)
Rancich 1(1)
Ravagnan 14(4)
Reggi 2(1)
Rerečić 8(3)
Rodini 2(1)
Roglić 1(-)
Rukoncil 1(-)
Sambo 18(6)
Satalic 1(-)
Savoldelli 3(3)
Savoldelli 1(-)
Scapinich 3(1)
Scarpa 1(1)
Sćulac 1(-)
Simičić 33(13)
Simičić 5(-)
Smaldone 1(1)
Smojver 3(1)
Spagnol 23(5)
Stefani 5(1)
Steffich 1(-)
Steiner 3(1)
Stokić 8(3)
Stuparić 31(14)
Stuparić 3(-)
Surian 3(2)

U slijedećem „Otočkom vjesniku“ nastavak prezimena s početnim slovima: Š, T, U, V, W, Z i Ž.

Josip Matak

ČETRDESET GODINA SPORTSKOG RIBOLOVNOG DRUŠTVA „UDICA“ – 1948–1988. 2

Piše prof. dr. ing Vinko Tadejević

NAJVEĆA REZERVA - VANPANSIJSKA PONUDA

FELJTON

EKONOMSKE OSOBITOSTI TURISTIČKE DJELATNOSTI

Već je u uvodu („Otočki vjesnik“ br. 66/88), bilo riječi kako

Tabela br. 1

TABELARNI PREGLED RAZVOJA MEĐUNARODNOG TURIZMA POSLJEDNJIH DEцениJA

Godina	Broj dolazaka u međunarodnom turizmu	Prihodi u međunarodnom turizmu u američkim dolarima
1950	25.281.000	2.105.000.000
1966	129.300.000	13.121.500.000
1970	168.000.000	17.400.000.000
1980	284.107.000	95.480.000.000
1982	286.010.000	93.578.000.000
1983	292.278.000	97.454.000.000
1984	312.289.000	100.805.000.000
1985	325.000.000	107.000.000.000

Izvor: Nations unies statistical yearbook New-York Bilten TSJ br. 5/1986 Beograd

je turizam relativno mlada, ali sve značajnija društveno-ekonomska pojava našeg vremena. Raznoliki motivi danas pokreću godišnje stotine milijuna ljudi u svijetu da mijenjaju mjesto svog boravka, na kraće ili duže vrijeme, izazivajući time različite naglašene konzekvencije, ne samo društvene već i mnogo značajnije, one ekonomske prirode, kako u receptivnim, tako i u emitivnim turističkim zemljama.

Da bi se moglo cijeniti dimenzije intenziteta rasta svjetskog turističkog kretanja, dovoljno je usporediti po godinama brojke dolazaka turista u receptivne zemlje na međunarodnom planu i odgovarajuće godine izražene u američkim dolarima.

Podaci pokazuju da je broj dolazaka turista u međunarodnom prometu od 1950. do 1985. godine porastao za 12,8 puta uz istovremeni porast prihoda s istog naslova od

50,8 puta izraženo u američkim dolarima, uz tendenciju i daljnjeg intenzivnog rasta. Podrobnija analiza svjetskog turističkog prometa pokazuje da na Evropu otpada gotovo 3/4 registriranih turista u svijetu, a da su, što se pravaca kretanja tiče, sve naglašeniji pravci k mediteranskim, ali u novije vrijeme i k crnomorskim obalama.

Istraživanja strukture potrošnje inozemnog turista kod nas pokazuju da na troškove smještajnih i prehrambenih usluga kod inozemnih turista otpada u prosjeku 72%, a na vanpansijsku potrošnju 28%, dok kod ostalih mediteranskih turističkih zemalja taj odnos tendira srazmjerno obrnuto. To očigledno ukazuje kuda treba prvenstveno usmjeravati napore razvoja za intenzivnije turističko privlačenje kod nas: obogaćivanju vanpansijske ponude, naročito inozemnom turističkom gostu; a tom su cilju usmjerene i intencije ovoga rada.

Interesantno je svakako prikazati ulogu područja SO Cresa - Lošinja u domeni prometa inozemnog turizma Jugoslavije, posebno u svjetlu činjenice da naše jadransko turističko područje nosi preko 80% cjelokupnog inozemnog turizma naše zemlje.

Na prvom mjestu valja istaknuti da područje Lošinja ima jednu od najistaknutijih tradicija u turizmu, jer traje više od stotinu godina, čime se malo koje mjesto na Jadranu može pohvaliti.

Udio Malog Lošinja, što se tiče noćenja inozemnih turista u odnosu na inozemna noćenja turista na cijelom području SO Cresa-Lošinj, posljednjih godina stagnira s tendencijom laganog pada na brojci nešto iznad 50%. Tako je posljednjih 6 godina (1980–1986) taj udio iznosio u prosjeku 52,0%.

(Nastavak u idućem broju)

Uz Drugi kongres fizičke kulture

Fizička kultura – svestrani razvoj

Kada govorimo o dostignućima u oblasti fizičke kulture cresko-lošinskog sredine, možemo govoriti samo o pokušajima ostvarivanja vrijednih sportskih rezultata

Koncem protekle, 1987. godine u Novom Sadu održan je Drugi kongres fizičke kulture Jugoslavije. Kongres kao i svaki drugi, prolazi, ostaju zaključci i odluke koje neće biti sprovedene. I dobre želje, naravno.

Međutim, samo sazivanje Drugog kongresa fizičke kulture imalo je za zadatak, a i potrebu, za udarnim skretanjem pažnje društva na vrlo teško stanje i u fizičkoj kulturi, počevši od idejno-teorijskih pretpostavki ovog socijalnog podsistema do njegovih najelementarnijih operativnih područja.

Društveni život, naime, i u doba krize zadržavaju svoju generičku punoću. Ako se to sveđe do krajnjih konsekvenci – čovjek ne živi niti za goli kruh, a pogotovo ne samo od njega (vegetiranje nije još i življenje). Drugim riječima, znači da izvjesna nadgradnja, pa i fizička kultura u njenom okviru, predstavlja potvrdu da društvo i pojedini njegovi članovi doista trebaju život dostojan čovjeka.

Briga o razvoju kulture ukupno (dakle, i fizičke kulture), a i neki krupniji potezi i projekti u tom razvoju nisu činjenice koje karakteriziraju samo

faze blagostanja i prosperiteta, već se sreću i u njegovim teškim vremenima. Za ilustraciju ove tvrdnje, dovoljno je sjetiti se „Fočanskih sportskih igara“ u toku NOR-a.

Ako ćemo govoriti o trenutku fizičke kulture na području općine Cres-Lošinj, mogli bismo početi od programa razvoja fizičke kulture (koji, usput rečeno, ne postoje) do stidljivih pomaka u pojedinim RO u smislu upotpunjavanja turističke ponude putem izgradnje sportskih terena, uglavnom namijenjenih turistima. Iako Lošinj ne oskudijeva sa sportskim površinama (gradska dvorana, tenis-tereni, staze prikladne za trčanje, nogometna igrališta, aktivnosti na vodi i pod vodom), ne može se govoriti o razvijenoj fizičkoj kulturi kao specifičnoj vrijednosti ovdašnjeg čovjeka. Prije bi se moglo govoriti o razvijenoj materijalnoj kulturi. Međutim, ovaj izvedeni pokazatelj infrastrukture za fizičku kulturu (objekti, tereni, inventar, prirodni uvjeti) ne znači i zadovoljavajući nivo fizičke kulture stanovništva. Najvažniji pokazatelj stupnja razvijenosti su postignuti ciljevi fizičke kulture;

dostignuti nivo zdravlja, svestrani razvitak fizičkih sposobnosti, sportskih kvaliteta i prodor sredstava fizičke kulture u svakodnevni život ljudi svih socijalnih struktura.

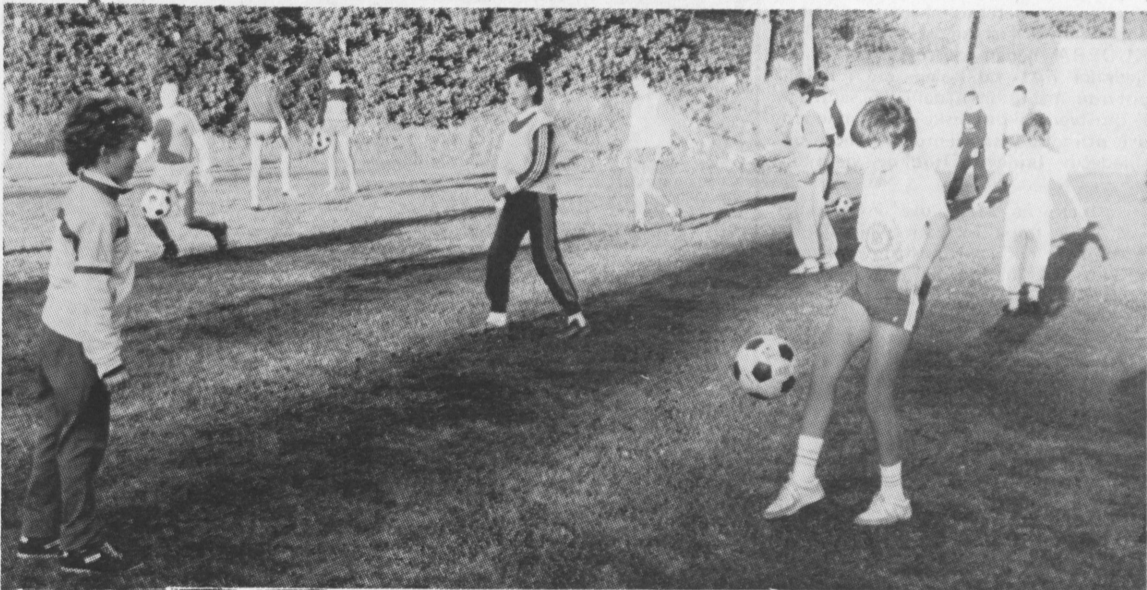
Kada govorimo o dostignućima u ovoj oblasti na području Lošinja, možemo govoriti samo o pokušajima ostvarivanja vrednijih sportskih rezultata (KK „Jadranka“, šahovski klub, SD „Udica“), koji opet nisu u dovoljnoj mjeri niti dobili potrebnu podršku u svojim nastojanjima, dok rukometni i nogometni klub u nedostatku stručnih kadrova niti ne mogu postizati bolje sportske rezultate.

Rekreacija radnih ljudi i građana je potpuno nezastupljena i neorganizirana (osim pokušaja rekreacije žena), dok tjelesni odgoj uglavnom egzistira unutar školskog sistema. Inicijativa o osnivanju Saveza za organizaciju fizičke kulture u općini Cres-Lošinj daje nam nadu da uz stručan rad možemo očekivati nove, bogatije, svrsishodnije i za ovo društvo bitno značajnije sadržaje i aktivnosti, kako u području rekreacije ljudi, tako i u smislu bolje organiziranosti sportskih kolektiva, te iskorištenosti materijalnih potencijala.

Ipak, nešto se vedri u ovom „nejasnom konceptu razvoja“ fizičke kulture.

Da li je to zasluga Drugog kongresa fizičke kulture?

Josip Sarić

Vaša pisma

Poštovana redakcijo!

Pređa mnom su svih šest brojeva „Otočkog vjesnika“ i knjiga „Pomorstvo Lošinja i Cres“ koju sam ranije posjedovao. Rado drugujem s njima pa vam se od srca zahvaljujem na dostavi. Ovo ne bez razloga jer me za Lošinj vežu drage uspomene, jer sam tamo boravio tri mjeseca i stekao dobre i drage prijatelje s kojima sam i danas u vezi, a Lošinj sam posjetio dvaput 1983. godine.

Par dana nakon oslobođenja Lošinja došao sam kao telefonist u Mornaričku stanicu Mali Lošinj. Održavao sam telefonske linije po Lošinj i Cresu. Stanica je bila smještena u zgradi (čini mi se) današnje Lučke kapetanije (ispostava). Što me, uz iznenađenje, najviše veže za Lošinj? Mislim da je to bio doživljaj za svakog ratnika, vrijedan vječnog sjećanja. Tu sam dočekao i doživio radosti završetka rata nakon dvogodišnjeg učešća u njemu. Doček dugo željenog mira i slobode je nešto što nije lako opisati.

U vašem listu se nađe lijepih napisa od privrede, kulture, povijesti do drugih. Možda će on dati poticaj i drugim otočkim općinama da ga izdaju, a naročito sada kada se, konačno, o otocima više govori i vodi računa. Želeći vam i dalje uspjeh u radu, srdačno vas pozdravljam.

 Mate Matulić (Bandić)
Postira
Otok Brač

Za pjesnike i recitatore

Obavještavamo vas da će se tradicionalni XVI. susret mladih pjesnika i recitatora „Poznanovac '88“ održati ove godine 14. i 15. svibnja u više mjesta Hrvatskog zagorja.

Pozivaju se svi mladi koji žele učestvovati da pošalju najmanje 3 (tri) dosad neobjavljene pjesme ili jednu poemu, tiskane u pet (5) primjeraka, te svoju kratku biografiju s točnom adresom.

Za recitatore je potrebno poslati točan naslov djela i ime autora te strojem napisani tekst koji će se recitirati. Izbor teksta je slobodan u okviru književnosti jugoslavenskih naroda u izvorniku ili pak u prijevodu, ako se radi o stranom autoru. Recitatori su dužni govoriti napamet, a trajanje je ograničeno na pet (5) minuta.

Radove i recitale ocjenjivat će stručni žiri koji će odabrati najbolje za završni dio Susreta.

Prijava radova i recitala je najkasnije do 1. travnja 1988. godine na adresu:

Općinska konferencija SSOH Zabok Matije Gupca 13 (za Susret)
41 210 Z A B O K

Sve ostale informacije možete dobiti u OK SSOH Cres – Lošinj, tel. 861-368.

Karnevali su prošli

Tradicionalne „Karnevalske večeri“ koje se svake godine održavaju u Hotelu „Aurora“ u Malom Lošinj organizirali su ove godine omladinci OOUR-a R. Z., OOUR-a Veletrgovina i OOUR-a Ugostiteljstvo.

Osim omladine koja je sudjelovala s lutrijama, goste su svojim prigodnim programom zabavljali animatori ROUT „Jadranske“ zajedno s grupom „Otočani“ iz Malog Lošinja.

Karneval se održavao svake subote od 23. 1. do 13. 2. 1988. godine, te dječji karneval 14. 2. 1988. da bi završio s glavnim karnevalom u utorak, 16. 2. 1988. počevši u gradu, da bi karnevalsko raspoloženje dostiglo kulminaciju u hotelu „Aurora“ uz bogatu lutriju.

Zahvaljujemo svim privatnim radnjama i direktorima OOUR-a, posebno direktoru Vojvodić Milanu (OOUR Veletrgovina), uz pomoći u organizaciji karnevala, uz želju za još boljom saradnjom i kvalitetnijim radom u slijedećim godinama.

Organizatori karnevalskih večeri

PROGRAM KINA

PROGRAM KINA „VLADIMIR NAZOR“ MALI LOŠINJ

1. i 2. III. u 20 sati repriza američkog naučno-fantastičnog akcionog filma „TERMINATOR“, režija: JAMES CAMERON, glavne uloge: ARNOLD SCHWARZENEGGER, MICHAEL BIEHN, LINDA HAMILTON, PAUL WINFIELD.

3. i 4. III. u 20 sati domaći igrani film (premijera) „ANĐEO ČUVAR“, režija: GORAN PASKALJEVIĆ, glavne uloge: LJUBIŠA SAMARDŽIĆ, NEDA ARNERIĆ, ŠABAN BAJRAMOVIĆ, JAKUP AMZIĆ, ESMERALDA AMETOVIĆ, TRAJKO DEMIROVIĆ.

5. III. u 18. i 20. sati repriza talijanskog filma „BOMBADER“ (BOMBER), režija: MICHAELE LUPO, glavne uloge: BUD SPENCER, MIKE MILLER, KALIE KNOETZ i GEGIA.

6. III. u 18 i 20 sati premijera američkog karate filma „KARATE KID 2“ (THE KARATE KID PART II), režija: JOHN G. AVILDSEN, glavne uloge: RALPH MACCHIO i PAT MORITA.

8. i 9. III. u 20 sati premijera američkog historijskog filma „LEGENDA O ZELENOJ VITEZU“ (SWORD OF THE VALIANT), režija: STEFAN VIKS, glavne uloge: MAJLS O'KIF, SIRIEL KLER, LI LOSON, ŠON KONERI, TREVOR HUARD.

10. i 11. III. u 20 sati premijera američkog filma (akcionog) „BRZONOZI BIKIKLISTI“ (QUICKSILVER), režija: TOM DONNELLY, glavne uloge: KEVIN BACON, JAMI GERTZ, PAUL RODRIGUEZ.

12. III. u 18 i 20 sati premijera francuskog kriminalističkog filma („NEDODIRLJIVI“) (PAROLE DE FLIC), režija: JOSE PINHEIRO, glavne uloge: ALAIN DELON, JACQUES PERRIN, FIONA GELIN.

13. III. u 18 i 20 sati premijera američke drame „MASKA“ (THE MASK), režija: PETER BOGDANOVICH, glavne uloge: CHER, SAM ELLIOT, ERIC STOLZ.

15. i 16. III. u 20 sati premijera američke muzičke komedije „ŠAŠAVI DAN – BEATLESMANIA“ (I WANNA HOLD YOUR HAND), režija: ROBERT ZEMECKIS, glavne uloge: MARC MELURE, WENDIE JO SPERBER, THERESA SALDANA.

17. i 18. III. u 20 sati premijera američke akcione komedije „ŠPIJUNI POPUT NAS“ (SPIES LIKE US), režija: JOHN LANDIS, glavne uloge: CHEVY CHASE, DAN AYKROYD, DONA DIXON, STEVE FORREST.

19. III. u 18 i 20 sati premijera američkog akcionog filma „GODINA ZMAJA“ (THE YEAR OF THE DRAGON), režija: MICHAEL CIMINO, glavne uloge: MICKEY ROURKE, JOHN LONE, ARIANE.

20. III. u 18 i 20 sati premijera domaćeg trilera „SAN O RUŽI“, režija: ZORAN TADIĆ, glavne uloge: RADE ŠERBEDŽIJA, FABIJAN ŠOVAGOVIĆ, IVA MARJANOVIĆ, LJUBO ZEČEVIĆ, ANJA ŠOVAGOVIĆ i VLATKO DULIĆ.

22. i 23. III. u 20 sati premijera američkog akcionog filma „SMRTONOSNA MISIJA“ (MISSION KILL), režija: DAVID VINTERS, glavne uloge: ROBERT GINTI, KAMERON MICHEL, SENDI BERON.

24. i 25. III. u 20 sati premijera talijanskog erotskog filma „MIRANDA“, režija: TINTO BRASS, glavne uloge: SERENA GRANDI, ANDREA OCCHIPINTI, ANDY FOREST.

26. III. u 18 i 20 sati premijera američkog filma strave „KUĆA“ (HOUSE), režija: STEVE MINER, glavne uloge: WILLIAM KATT, KAY LENZ, GEORGE WENDT.

27. III. u 18 i 20 sati premijera francuske akcione komedije „AS ASEVA“ (L'AS DES AS), režija: GERARD OURY, glavne uloge: JEAN-PAUL BELMONDO, RACHID FERRACHE, MARIE-FRANCE PISIER, FRANK HOFFMAN.

29. i 30. III. u 20 sati premijera američkog akcionog filma „DVA VRAGA IZ ČIKAGA“ (RUNNING SCARED), režija: PETER HYAMS, glavne uloge: GREGORY HINES i BILLY CRYSTAL.

31. III. u 20 sati premijera američke ljubavno muzičke drame „CINDI“, režija: ROBERTO MALENOTTI, glavne uloge: BONNIE BIANCO, PIERRE COSSO, ADOLFO CELI i SILVA KOSCINA.

PRIDRŽAVAMO PRAVO PROMJENE TERMINA PRIKAZIVANJA FILMOVA BEZ PRETHODNE OBAVIJESTI.

D. Š.

KINO CRES – III. mjesec

- 2. i 3. „APSOLUTNI POČETNICI“
- 5. i 6. „SVMIRSKI BRODOLOMCI“
- 7. i 8. „SLATKI SNOVI“
- 9. i 10. „NEMA VREMENA ZA SMRT“
- 12. i 13. „SMARAGDNA ŠUMA“
- 14. i 15. „NOĆNA SMJENA“
- 16. i 17. „GUNISI“
- 19. i 20. „OPERACIJA HARPUN“
- 21. i 22. „DOŽIVLJAJI PERAČA PROZORA“
- 23. i 24. „TRKA ZA ŽIVOT“
- 26. i 27. „OTKAČENI ARTUR“
- 28. i 29. „U KANDŽAMA ŠPIJUNA“
- 30. i 31. „GNJEVNI DEČKO“

Skupština Šahovskog kluba
Cres-Lošinj

Bez pretjeranog zadovoljstva

Gotovo u pravilu svake godine u veljači šahisti Cresa i Lošinja održavaju svoju godišnju skupštinu. Ove godine na redu je bila izborna skupština. Istekao je četverogodišnji mandat dosadašnjem rukovodstvu kluba. Na skupštini je razmotreno djelovanje u protekloj godini, a ocijenjen je i rad Predsjedništva kluba.

Jedinstven je zaključak da treba intenzivirati rad Šahovske sekcije „Cres“, dok je Šahovska sekcija „Lošinj“ radi dobro, ali to ne znači da se i ovaj rad ne može još više pospješiti. Mnogo je učinjeno na popularizaciji šaha pa klub trenutno ima oko 90 članova koji se aktivno ili povremeno bave šahom. Kao i uvijek, posebno je razmotren rad s najmlađima i zaključeno je da, osim sekcije pri Osnovnoj školi „Mario Martinolić“ u Malom Lošinj i donekle u Odgojnom zavodu Mali Lošinj, nema mjesta pretjeranom zadovoljstvu. Što prije treba oživjeti rad sekcije u Osnovnoj školi Cres, a treba inicirati i rad sekcije pri COUO „Veljko Vlahović“ Mali Lošinj kako mladi šahisti ne bi nakon osnovne škole bili prepušteni sami sebi jer klub u pravilu prihvaća samo one najperspektivnije i s njima organizira daljnji rad.

Rezultati postignuti u prethodnoj godini ocijenjeni su veoma dobrim, što se osobito odnosi na 3. mjesto u Hrvatskoj ligi – zapad (riječka skupina). Kao svojevrсна kruna prošlogodišnjem djelovanju kluba bio je i ovom prilikom uspješno organiziran tradicionalni novogodišnji turnir koji je već odavno prerastao regionalne pa i republičke okvire. Očekuje se da će njegovo naredno, jubilarno deseto po redu izdanje biti ujedno i pravi uvod u obilježavanje 20 godina uspješnog djelovanja Šahovskog kluba „Cres-Lošinj“. U narednom četverogodišnjem razdoblju klubom će rukovoditi Predsjedništvo u sastavu: Milan Kovačić, Fabijan Brzac, Gašpar Purić, Boris Kremenčić i Davor Golek. Za predsjednika izabran je Milan Kovačić, a potpredsjednik će biti Fabijan Brzac, oba s dvogodišnjim mandatom, dok će dugogodišnji tajnik Gašpar Purić i naredne četiri godine biti na toj funkciji. Za delegate u općinski Savez za fizičku kulturu izabrani su Gašpar Purić i Bruno Bellemo.

G. P.

Još jedna atraktivna sportska priredba iznad lošinjskog aerodroma

JEDRILICE NAD LOŠINJOM

Na međunarodnoj sportskoj pozornici Mali Lošinj dobiva sve zapaženiju poziciju. Nakon podvodnog ribolova koji već decenijama karakterizira posljednje dane svake kalendarske godine, zadnjih godina sredinom turističke sezone održava se sve poznatija Lošinjska regata, koja će, sudeći po dosadašnjim pokazateljima, vjerojatno imati lijepu i dugu budućnost. Pred tri godine mnogi su sportski zrakoplovci prviput na svojim geografskim kartama tražili i utvrdili gdje je taj čarobni otok Lošinj, na kojem je u rujnu održano veoma uspješno 6. svjetsko prvenstvo padobranaca u grupnim figurativnim skokovima. Ove će se godine na tom istom aerodromu, koji je u međuvremenu dobio međunarodnu sportsko-turističku kategoriju, u vrijeme od 9. do 18. rujna održati još jedna atraktivna sportska priredba – Evropsko prvenstvo zrakoplovnih jedriličara u akrobatskom letenju.

S obzirom da je odluka Komisije za jedriličarstvo Međunarodnog zrakoplovnog saveza (FAI – Federation Aeronautique Internationale sa sjedištem u Parizu) o prihvatanju kandidature Aerokluba „Lošinj“ za organizatora evropskog natjecanja u akrobacijama na jedrilicama donesena neposredno pred zaključivanje ovog našeg mjesečnika, na posljednjem zasjedanju od 8. do 11. veljače, kojem je prisustvovao i generalni sekretar Vazduhoplovnog saveza Jugoslavije VALTER KUČERA, jedan od četiri potpredsjednika FAI, od kojeg smo i dobili potvrdu lošinjskih nadanja, o sadržaju i društveno-ekonomskoj opravdanosti ove priredbe pisat ćemo u jednoj od slijedećih brojeva Otočkog vjesnika.

Ipak, na kraju ove informacije već sada treba iskazati uvjerenje da Lošinjani neće propustiti dobivenu priliku za još jednu međunarodnu afirmaciju, tim više što će to biti na neki način ne samo generalna proba nego i najbolja propaganda za predstojeći svjetski šampionat u reli-letenju motornim avionima, koji će se odr-

žati dvije godine kasnije, 1990. godine, na našem jedinstvenom otočkom aerodromu izuzetnih meteoroloških uvjeta.

Josip Lulić

Očigledno je aerodrom Lošinj zadužio aerosportaše. Arhivski snimak M. Karduma zabilježio je prošlogodišnji trening padobranaca na ovom sportskom aerodromu.

USKORO PONOVO SAVEZ ZA FIZIČKU KULTURU
OPĆINE CRES-LOŠINJ

ZAJEDNIČKI DO BOLJEG SPORTA

Više od desetljeća i pol potpuno je prestao s radom općinski Savez za fizičku kulturu. Nekako otada datira i formiranje Samoupravne interesne zajednice za fizičku kulturu koja je preuzela uz svoje zadatke i usmjeravanje cresko-lošinjskog sporta. Kako upravo toliko godina obilježava i nagliji razvoj sporta na našem području, ne smije čuditi činjenica da je sve više nereda u toj oblasti aktivnosti. Ustalila se praksa da grupa entuzijasta organizira klub ovog ili onog sporta i odmah traži sredstva za uključivanje u bilo kakvu ligu, obrazlažući to potrebom daljnjeg djelovanja. Pritom se ne ocjenjuje ima li stvarnih uvjeta za natjecanje momčadi u nekoj od skupih liga ili se radi tek o željama onih koji to forsiraju. Upravo tu stručnu ulogu usmjeravanja u sportu treba preuzeti Savez za fizičku kulturu čije osnivanje predstoji krajem ožujka ove godine. Inicijativa za ponovnim osnivanjem općinske SFK-e potekla je od Komisije za sport pri OKSSRN Cres-Lošinj, koja je pri-

premila prijedlog statuta i prosljedila ga sportskim organizacijama uz poziv da izaberu svoje delegate u Konferenciju SFK-e. Pritom se vodilo računa da svaka sportska organizacija bude zastupljena ovisno o brojnosti i sportskim granama koje obuhvaća, a od sportaša je zatraženo da izaberu delegate koji su spremni nesebično dati svoj puni udio u organizaciji cresko-lošinjskog sporta i njegovom budućem usmjeravanju. Danas je taj zadatak ostavljen stručnim službama i nekolicini zainteresiranih delegata u SIZ-u fizičke i tehničke kulture, jer se dio delegata i ne uključuje u rad SIZ-a, što je slučaj i u drugim oblicima samoupravnog izjašnjavanja.

Čini se da je krajnje vrijeme bilo da se na čelo otočkog sporta stavi jedno stručno tijelo koje će pomoći da se sve oskudniji „sportski dinar“ što svrsishodnije i racionalnije utroši. Delegatski pristup organizaciji SFK-e garantira i zastupljenost svih postojećih cresko-lošinjskih sportova.

G. P.

Ženski rukometni klub
„Lošinj“

Njegovati postignuto

Predsjedništvo Rukometnog kluba „Lošinj“ organiziralo je dobro posječenu i vrlo uspješnu redovnu izvještajnu skupštinu kluba, koja je održana u petak, 19. veljače u dvorani Doma JNA u Malom Lošinj.

Podneseni izvještaji o radu kluba, aktivnostima predsjedništva, financijsko-materijalnom poslovanju, poteškoćama i problemima, te planovima i programima, kao i rasprava ukazali su na kontinuiran petipogodišnji rad ovog ženskog sportskog kolektiva, unatoč fluktuacije igračica zbog otočkih specifičnosti, na specifične oblike rada mimo borbi za prvenstvene bodove te na brojne vlastite djelatnosti u rješavanju financijskih problema. Takva obilježja izazvala su simpatije, podršku i pomoć radnih organizacija i udruženja te pojedinaca, pa su im uručene diplome.

J. Lulić

DARIVANJE LOŠINJSKOJ KULTURI

Lošinjska je gradska knjižnica od početka ove godine bogatija za oko tri stotine naslova. Radi se o donaciji profesorice u mirovini Bogumile Capponi, koja je u svoje ime i u ime nedavno preminulog supruga Josipa Darovala obiteljsku biblioteku. To su knjige iz četiri područja: beletristika na hrvatskom i njemačkom jeziku, knjige iz područja glazbe, također na hrvatskom i njemačkom jeziku, stručne knjige iz područja

matematike i astronomije, te razna druga stručna literatura tiskana potkraj prošlog i početkom ovog stoljeća.

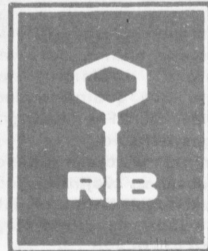
Profesorica Capponi također je darovala i tri umjetničke slike u ulju na platnu, zasada neutvrđenih autora, od kojih je dominantan portret lošinjskog pomorskog kapetana, nastao 1861. godine. Ta tri ulja namijenjena su budućem pomorskom muzeju koji se priprema za otvaranje u Malom Lošinj, gradiću velike pomorske tradicije. (G. P.)

RIJEČKA BANKA

POSLOVNA JEDINICA MALI LOŠINJ

koristite naše usluge

- u Malom Lošinj, Obala maršala Tita 4, tel. 862-107
- u Cresu, Đure Salaja 8, tel. 871-248
- u Nerezinamu, Obala JNA 3 tel. 865-140
- u Velom Lošinj, VI. Nazora 1, tel. 866-191

OTOČKI
VJESNIK

List SSRNH Općine Cres – Lošinj
Izdavač: Narodno sveučilište Mali Lošinj

Uređuje: Redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik: Ivan Katalin

Uredništvo: Ivan Katalin, Željka Bohaček-Šulović, Milorad Kardum, Ivan Lubina, Drago Škvorc, Gašpar Purić, Jasminka Filipas, Andrija Vučemil, Tomislav Gospodnetić, Bernard Balon i Julijan Sokolić
Otočki vjesnik je oslobođen osnovnog poreza na promet mišljenjem Sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SR Hrvatske br. 5785/1 – 1979. od 20. srpnja.

Adresa redakcije: Narodno sveučilište UI. Vladimira Gortana 35
Tel. (051) 861-173

Žiroračun: (NARODNO SVEUČILIŠTE) 33870-603-2603

List izlazi mjesečno

Godišnja pretplata: 5.000 dinara, za inozemstvo 90\$, 60 DM, 20.000 lita.

Lektor: prof. Zvonimir Puškarić

Tehnički urednik: Željko Horvat
Tisak: „Papirna galanterija“ Bjelovar
Za štampariju: Stjepan Šiprak